

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XXXIX. évtolyam
274. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi november 29

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 6 lej negy-zetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Dévát!

A Káosz lovagjai

A mindennapok történetirója, az újságíró, aki feladata szerint arra törekszik, hogy az események tömkelegének értelmet adjon, az utóbbi időben sok olyan hírt rakhatott egymás mellé, melyben antiszemitizmusról, zsidókról, papokról esett szó. Így olvastuk, hogy a nyitrai alrabbi több hétig volt a pápa vendége és az udvartartás az egyházi személyes rendelkezésére rituális ételmezésről gondoskodott a csehszlovákiai zsidó részére. Aztán azt is olvastuk, hogy egy erdélyi városban a zsidó iskola igazgatója katólikus vallású és úgy a zsidó szülők, mint a növendékek nagyon meg vannak vele elégedve. Shwoy tábornok a szegedi hősök emlékének leleplezésén, Gömbös pedig a munkaheti beszédében ismerte el a zsidó polgárok hősiességét és egyenjogúságát. Ugyanakkor a szegedi, debreceni és budapesti egyetemokről kivetíték a zsidókat. Cuza vasgárdistái beverték a zsidó üzlet tulajdonosok kirakattábláit. Nagyváradon az egyik magyar újságban tüntető dítriamb zengett Hitler államférfiúi és emberi nagyságáról és zsenialitásáról, egy zsidógyereket verő ruszinszkió tanító pedig azzal védekezett, hogy Hitler még erősebben veri a zsidókat, mint ő a tanítványait. Arról is hírt kaptunk ezekben a napokban, hogy a fasiszta Bajorországban százhatalvannegy katólikus pap sínylődik az internálótáborokban és néhányat meztől és szegységtáblával a nyakában hajtottak végig a városokon. Persze azt is megtudtuk, hogy bizonyos komáromi iskolában becsületért mődon a zsidó növendékek bojkottálására hívják fel a többi tanulót, ugyanebben a városban egy kétségtelenül szépsikerű vallási mozgalom gazdasági térre csapott át és ennek hatása alatt egyesek még a másvallású fogyasztókat is a klerikális szellemet elvető alkalmazottakat foglalkoztató üzemek bojkottálására akarták — igaz, hogy sikertelenül — rábírní. Viszont akadnak munkaadók, akik a szelid nyomásra felmondottak másvallású alkalmazottainak. A hírsorozat azzal fejezzük be, hogy az egyik magyarországi főiskola tantermeiben könnyelakasztó gázzal operáltak a zsidó társak ellen tüntető hallgatók.

Mi ez? Mi ennek az értelme? Antiszemitizmus? Klerikalizmus? Örület? Butaság? Káosz?

Az antiszemitizmus elvi álláspont és amíg valaki mint ilyen gyakorolja, nem lehet ellene kifogást emelni. Egy bizonyos irányú meggyőződéshez mindenkinek joga van. Mindenestre nagyon különös, hogy a hívők egyes csoportjai más meggyőződést és elvi álláspontot gyakorolnak, mint a legtöbb és csálhatatlannak elfogadott egyházi vezető. A klerikális irányzatot szintén senki sem iktözhetik meg, amíg az megmarad vallási téren. A baj csak akkor kezdődik, amikor a túrelmetlenséget átvisszik a gazdasági térre, valamint a társadalmi és pedagógiai pontokra, amivel egyúttal azt is bebizonyítják, hogy nem vallási áramlatról, hanem egyéb és pedig hatalmi törekvésről van szó. Ez azután úgy az említett bojkottmozgalmakban, mint az iskolai terrorselekedetekben állami és erkölcsi törvényekbe is beleütközik. Hogy pedig a pedagógiai célt mi bevalázza, azt a gáznak az iskolába való bevonulása mutatja. Az egyik alakban: jelképesen abban a felszólításban, hogy „ne érintkezzetek zsidó társaitokkal”, mint szellemi mérgező, amelyet természetesen, következésképpen vált fel a valódi hadigáz. A leggyilkosabb és a puszkapornál ezerszer olosabb hadiszerszám, amely sokféle, virágillatos vagy orrfacsaró, azonnal élő vagy tüdőroncsoló fajtájában viszont ma az elsőrendű háború legjellegzetesebb jelképe.

A háború kísértete megjelent az iskolákban. Az előjáróban felsorakoztatott események a

A karhatalom kétnapos harca Jasiban az elbarrikádozott vasgárdistákkal

A jobboldali erőszakosságokra a kormány erélyes rendszabályokkal válaszol

Választási jelentések

Bukarest, november 28.

Vállalt fogadalmának megfelelően, a kormány rendithetetlenül folytatja az irtóhadjáratot a szélsőséges és rendbontó pártalakulatok a közüktől leghevesebben a makacs Vasgárda ellen. Egyes politikai körökben a Vasgárda, cuzisták és a — georgisták lehengerelésére irányuló törekvést nemcsak annak tulajdonítják, hogy Ducák Titulescuval és másokkal szemben kötelezték magukat a szélsőséges agitáció letiprására, hanem kimondott politikumot is látnak benne: nevezetesen azt, hogy a kormány fokozatosan ki akarja küszöbölni az összes kispártokat, visszaállítandó ezáltal a körforgásos kétpárti kormányzati rendszert, amely

a háború előtt divott s amely egyaránt eszményképe egy liberális, mint a nemzeti-parasztipártnak. Ebben a tekintetben a két nagy kormánypart között állítólag hallgatolagos megegyezés is van.

Bárhogyan áll is valójában a dolog, az kétségtelen, hogy a kormány mindent elkövet egyelőre azoknak a pártalakulatoknak a lehetetlenné tételére, amelyek anarchikusak és a közrendre nézve veszedelmeseknek mondhatók. Ebből a szempontból a Viitorul cikkeim és a kormány hivatalos közleményein kívül egészen kategorikusak azok a kijelentések, amelyeket vasárnap a kormánypart gyűlésén Jasiban Jamandi belügyi alminiszter tett.

— A liberális kormány, — mondotta többek között az alminiszter, — a polgári állam alapjait védi. A szélsőséges mozgalmak letörése téren szigorúan a meglevő törvények értelmében járunk el, de szükség esetén ezek módosításától sem riadunk vissza, hogy az anarchikus és idegenből átlántált akciókat kiirtsuk.

— Azt mondják, — jelentette ki ezután Jamandi, — hogy mi vagyunk az utolsó pártkormány s utánunk már csak diktatura következhetik. Ebben én nem hiszek...

Abban, hogy mégis sikerülni fog megvalósítani a régi álmot: a liberálisok és nemzeti-parasztipártiak békés váltakozását a hatalmon.

Ostrom Jasiban

Hiába a kormány minden fenyegetőzése és a hatóságok kíméletlen szigora, a vasgárdisták odáig mennek vakmerőségükben, hogy fegyverrel harcolnak most már országsszerte lázító propagandájuk szabadságáért. Zavargásaik és a karhatalommal való összetűzéseik napról-napra gyakoribbakká válnak, mégpedig majdnem mindenütt ugyanazon recept szerint, ami arra mutat, hogy egységes utasításaik vannak.

Szembeszállnak a propagandájukat és tüntetéseiket megakadályozni igyekvő hatóságokkal, lövöldöznek, majd beveszik és elbarrikádozzák magukat valamely épületbe s csak a tulerőnek engednek.

Csernovic, Kisenov, Konstancia után szombaton este Jasiban, az ország második fővárosában is véres zavargásokat rendeztek a vasgárdisták. Crangaru nevű egyik vezetőjük szombaton reggel kiáltványt bocsátott ki a diáksághoz, felszólítva azt, tartson nagy tiltakozó gyűlést este a Konstancában leltőtt Teodorescu vasgárdista diák halála miatt. A gyűlésre nagyszámu cuzista és főleg vasgárdista diák verődött össze a keresztény diákokhoz, majd este 8 óra tájban a résztvevők tüntető menetté alakulva, felvonultak a főtérrre, ahol néhány vezető lázító beszédet mondott. A tüntető diákok állandóan ezt kiabálták: „Le a diákgyilkos kormányral!”

Ezután a diákok a liberális klub elé vonultak s ott is ellenségesen tüntettek. Ekkor közbeléptek a hatóságok, amelyek nagyszámu

csendőrrel otthonuk irányába tereltették a zavargó diákokat, akik azonban ellenszegültek

s összeesaptak a karhatalommal. A dulakodásban a vasgárdisták hat revolverlővést adtak le, amelyek közül egyik golyó halálosan megsebesítette fején Ivancsuc csendőrmesteret, a kit azonnal kórházba szállítottak és megoperálták, mert állapota igen válságos. Erre a karhatalom kíméletlenebbül lépett fel ellenük. A diákok részben szétszóródtak, részben pedig otthonukba menekültek, ahol elbarrikádozták magukat.

Az otthont ezután több szakasz csendőrség vette körül, hogy az 50-60 főnyi vasgárdistát megadásra bírja.

Közben a városban valóságos ostromállapot keletkezett, mert a hatóságok készenléthe helyezették a rendőrségen és csendőrségen kívül a helyőrséget is.

Az utcákon szuronyos járőrök portyáznak s a karhatalmat gépfegyveres osztagokkal is megerősítették.

Lazarescu megyei prefektus rögtön telefonbeszélgetést folytatott le az ügyről Inculetz belügyminiszterrel akitől azt az utasítást kapta, hogy tartsa mindaddig zár alatt a diákokot, amíg a vasgárdisták meg nem adják magukat.

A csendőrség és vasgárdisták még hétfőn délben is farkasszemet néztek egymással, azaz a helyzet nem változott.

Vasárnap délelőtt egy 150 főnyi diákcsoport tüntetni kezdett az otthon közelében levő egyik utcán, hogy elvonja a karhatalmat az otthontól s ezáltal felszabadítsa az ostromlott vasgárdista várat. Eközben az otthonban körülzárt vasgárdisták parittyákból köveket és petárdákat lövöldöztek ki a csendőrökre. Egy kö úgy eltalálta egyik csendőrt, hogy eszméletét veszítette.

A délután folyamán a prefektus tárgyalásokat kezdett a vasgárdistákkal, akik kijelentették, hogy

csak abban az esetben adják fel az ellenállást, ha a hatóságok szabad elvonulást biztosítanak nekik.

Ezt a követelést persze a prefektus nem fogadta el.

A hétfőre virradó éjszaka a vasgárdisták ki akartak rohanni az ostromlott otthonból, a kitörés azonban nem sikerült. Ezzel kapcsolatban kiüzentek szabadon maradt vezéreiknek, hogy délelőtt 11 órakor újabb tüntetést rendezzenek felszabadításukra. Erre már nem kerülhetett sor, mert a karhatalom mincse megmozdulást csirájában elfojtott és a felmentő hadsereg ezalkalommal már akcióba se léphetett.

Ejjel különben az ügyesszég házkutatást tartott a vasgárdista vezérek lakásaiban. Bukarai diáknál páncélszekrényt találtak, amelybe villanyáram volt bevezetve, úgy, hogy a rendőröket, akik fel akarták nyitni, megcsapta az áram. Amikor a dologra rájöttek, meg-

vagjai ők! Nem a vallás által hirdetett Isten imádják ők, hanem a gázt, amelyet tébolyukban már az iskolába is bevezettek. Ma még a meggyőződésnélküliségnek és hitetlenségnek ez az olosó s kockázatmentes vitézkedése csak jelképesen szurja a szemet és szívet, de ha nem török le idejében a felbujtók körmét, a könnyeztető és egyéb gázok miatt ismét a minden nemzetbeli és minden vallású anyák fognak sírni. Tehát a burkolt fasiszma ellen nyílt harcra kell szállni.

Tessék kivágni és eltenni!

15. sz. SZELVÉNY a B. L. novemberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1933 november havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedhetők **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

keresték és elvágta a vezetékeket s azután nyitották fel a Wertheim-kasszát, amelyben rendkívül fontos iratokat találtak.

A hatóságok kezébe került a vasgárdisták egész Jasira vonatkozó haditerve, a tagok teljes névsora és a szervezet pénztára.

Bulnarut és apját, aki szintén vezetés szerepet játszott a vasgárdista mozgalomban, letartóztatták.

Az otthonban elzárkózott vasgárdistákat most a hatóságok kiheztetéssel próbálják ka-pitulálásra bírni.

MÉG EGY ÜTKÖZET

Véres zavargást idéztek elő a vasgárdisták vasárnap délelőtt a Tulcea-megyei Eschi-Baba nevű, részben török lakosságú községben is. Két autóbusszon Jonescu Virgil bukaresti mérnök vezetése alatt 36 vasgárdista érkezett a faluba, ahol Marinescu Stefan tanító, a pap és egy Serban Ghita nevű adóhivatalnok fogadta őket. A csapat agitálni indult a községben, mire Bratu Marin primár és az előjáró-gás több tagja, akik nyilván kormánypárti érzelműek, a lakosság egy részével szembe-szálltak velük s tiltakozott a vasgárdista propa-ganda ellen. A szöcsatából, amely a község-háza előtt ment végbe, hamarosan verekezés és lövöldözés keletkezett s

az ütközet során a vasgárdisták életveszélyesen megsebesítették Bratu községi bíró-t és még két gazdát, köztük a falusi pénztár-rost.

A primár élet-halál között lebeg. Kisebb-nagyobb sebesülést szenvedett a vasgárdistától még több kormánypárti gazda is.

A verekezés után a vasgárdisták a két autó-busszon Topolog községbe száguldtak s ott lát-tak neki az izgatásnak. A csendőrség üldözö-be vette őket.

Délutánra a megyeszerte mozgósított csend-őrség körülvette a községet s megjelent a tul-ceai főügyész is, aki megadásra szólította fel a vasgárdista diákokat. Ezek eleinte ellensze-gűltek, később azonban, a tulerő láttára, meg-gondolták a dolgot és a szuronyok közé áll-tak.

STEYER-PISZTOLY ÉS RÓPIRAT

Vakmerő módon kísérelték meg Zilahon vá-lasztási listájuk benyújtását a vasgárdisták. A törvényszéki épületben, valószínűleg felsőbb utasításra, állandóan rendőrök és detektívek tartózkodnak s így a vasgárdistáknak remé-nyük sem lehetett arra, hogy az egyenes uton eljuthassanak a törvényszéki elnökhöz. Így az-tán Buzunteanu nevű, állítólag nagyváradi kozásra felajánlotta szolgálatait s vállalkozott vasgárdistavezér csellel kísérelte meg feljutni a törvényszéki épületbe. Kísérte azt a pillana-tot, amikor a börtön igazgatója nem tartóko-dott az irodájában s azzal állított be oda, hogy ő az igazgatót keresi. Amikor felvilágosították, hogy az igazgató nem kerithető elő, panaszo-lkodni kezdett, hogy akkor neki a törvényszé-ki elnökkel kell sürgősen beszélnie, azonban nem tudja, hogy hol és merre keresse, mert idegen a városban. Az egyik börtönőr a sirán-arra, hogy elvezeti őt a törvényszékre, az el-nök irodájáig. Buzunteanu így, a börtönőr ki-séretében, nyugodtan haladt el a detektívek és a rendőrök sorfala előtt s el is jutott a tör-vényszéki elnök irodájáig. Az elnök azonban éppen ülésen volt. Erre ő az irnoknak adta elő jövelele célját, mire az irnok elszaladt s rövidesen vissza is tért, de nem a törvényszé-ki elnök, hanem a főügyész kíséretében. A fő-ügyész pedig nem a listát kérte, hanem kikü-ltatta a vasgárdista zsebeit s nagy meglepeté-sére a tömérdek rópiraton kívül még egy jó-kora Steyer-pisztolyt is talált. Így aztán Bu-zunteanun mindjárt ott is tartották az ügyész-ségen.

Itt említjük meg, hogy a zilahi hatóságok értesítést kaptak a vasgárdisták más tevékeny-ségéről is. Az értesítés szerint három teher-gépkocsi vasgárdista vonult be a megye terü-letére egy állítólagos bukaresti ezredes veze-tése alatt. A főügyész intézkedéseket tett, hogy a gépkocsik „rakományát” a csendőrsé-gek vegyék gondozás alá.

Választási események

SZILÁGYMEGYÉBEN

eddig hat jelölőlistát adtak be a törvényszék elnökének. A listavezetők a következők:

Kormánypárt — Lobontiu Emil dr. tanár, volt prefektus.

Nemzeti-parasztpárt — Maniu Gyula.

Lupu-párt — Gheție Joan dr. zilahi ügyvéd.

Georgisták — Marasescu Máté nyug. ezredes.

Goga-párt — Ghibu Onisifor kolozsvári egy. tanár.

Magyar Párt — Jósika János br.

A liberálisok hatalmas röpiratmennyiséggel árasztották el a megyét, mert szeretnék Ma-niut saját szűkebb pátriájában elbuktatni.

Miért nem kötött paktumot a Ma-gyar Párt a kormányval?

A nemzetiparasztpárt kolozsvári lapja, a Pátria hosszabb cikkben foglalkozik a Magyar Párt és a kormány között lefolyt és megírt paktumtárgyalásokkal. A lap tudni véli, hogy alig néhány nappal a liberálisok uralomra jutása után megkezdődtek ezek a tárgyalások, mert a Magyar Párt vezetői körében erős áramlat nyíl-vánult meg a liberálisokkal való együtt-működés érdekében. A tárgyalások a Ma-gyar Párt részéről Willer József dr. fő-titkár és Sándor József szenátor, a kor-mány részéről pedig Lapedatu erdélyi miniszter között mentek végbe. Elvileg meg is állapodtak s a liberálisok a követ-kezőket ígérték a magyar szavazatok elle-nében.

16 képviselői és szenatori mandátum, te-hát hárommal több, mint amennyivel a Magyar Párt a feloszlatott parlamentben rendelkezett.

a választási és propaganda-költségeket a liberális-párt viseli.

jelentékeny szubvencióban részesíti a kormány a Magyar Párt hivatalos lapját nemcsak a választási harc alatt, hanem a liberális uralom egész tartama alatt s vé-gül

a kormány számottevő engedményeket tesz a magyar felekezeti oktatás terén. felemeli az egyházi szubvenciókat s nyil-vánossági jogot ad számos kisebbségi tan-ítézetnek.

Ennek ellenében a Magyar Párt kötelez-te volna magát arra, hogy a liberális párt-tal szorosan együttműködik egy választási küzdelemben, mint a törvényhozási munkában.

A megegyezést a Magyar Párt részéről Bethlen György gróf elnöknek kellett vol-na végső fokon jóváhagynia, amikor azon-ban már minden kész volt, Bethlen határo-zottan kijelentette, hogy a Magyar Párt nem működhetik együtt azzal a kormány-nal, amelynek Anghelescu dr., a kisebbségi iskolák eltiprója a közoktatásügyi minisztere. Különben is, — érvelt állító-lag a pártelnök, — a liberális párt ép-pen úgy megszegheti a paktumot, mint a hogyan az Averescu-kormány nem tartot-ta be a csucsa paktumban vállalt kötele-zettségeit.

Magyarpárti jelölések

Marosmegyében a Magyar Párt a követ-kező listákkal vesz részt a választásokban: Képviselői lista: 1. Willer József dr., 2. Ferenczy Zsigmond dr., 3. Szabó Béla dr. 4. Herczeg Ferenc, 5. Kuti Dénes és 6.

A tüntető budapesti diákok meg-ostromolták a rektorátusi hivatalt

A rendőrség erőiesen szélszórta a tüntetőket

Budapest, november 28

Hétfőn délelőtt a budapesti egyetem bölcsészettani hallgatói nagyszabású tüntetést rendeztek a numerus klauzusz változtatlan alkalmazása mellett.

A tüntető csoportból egy diák megjelent a rektorátus hivatalában, hogy előadja a tüntető diákság követeléseit. A rektori hi-vatal egyik tisztviselőjét annyira felbőszít-te a diák követelőző fellépése, hogy *pofonbotta a fiatalembert.*

A folyosókon felsorakozott diákság erre be akart hatolni az irodákba, hogy elégtélt vegyen a sértésért, de a tisztviselő le-zárta az ajtót.

A diákok erre megrohamozták az ajtót

és igyekeztek behatolni a szobákba.

A rektor idő-közben értesítette a rend-őrséget, amely szétozta a tüntetőket és megtiltotta a szorult helyzetükből a rektort és a tisztviselőket.

A diákok később összegyűltek az egye-tem előtt és ott Bleyer Jakab ellen tüntet-tek és Homán Balint kultuszminiszter le-mondását követelték.

A tüntetőket erre gummibotokkal ver-ték szét. A tüntető diákok teljesen össze-rombolták az egyetem butorzatát. Ajtókat, ablakokat, képeket, berendezéseket törtek össze s így óriási kárt okoztak.

A tüntetés híre nagy feltűnést és meg-botránkozást keltett Budapesten.

Németország és Franciaország közvetlen „béketárgyalásokat” kezdtek

Az osztrák-német béke is megszületik, de Ausztria független állam marad

Páris, november 28.

Franciaországot még a saját maga kor-mányválságánál is jobban izgatja az a hír, amely szerint megkezdődtek a német-francia közvetlen tárgyalások.

Tegnap este terjedt el Párisban annak a híre, hogy Koester, Németország párisi követe látogatást tett a francia külügy-minisztériumban és ott hosszú időn át tárgyal. Főként Leger külügyi főtitkár-al tárgyal a német követ, akinek tayo-zása után a francia félhivatalosok sietve azt jelentették, hogy ez a látogatás „szö-kásos” és abba semmiféle különleges cél-t belemagyarázni nem lehet.

Ma reggel aztán arról értesült Páris, hogy a német követ párisi látogatásával egyidejűleg a berlini francia követ is tár-gyalat Hitler kancellárral. Ezek után a találkozó jelentőségét tagadni, vagy enyhíteni nem lehet már, hanem a félhi-vatalos francia sajtónak is be kell vailla-nia, hogy

a két állam között a közvetlen tárgya-lások megindultak.

A német sajtóírók nem is tagadják a hírt, sőt, mint büszke eredményt, ki-s hangsúlyozzák és azzal kapcsolatban azt közlik, hogy Hitler a francia követ előtt hangsúlyozta, hogy a saarvidéki szava-

zást el kellene halasztani. Hitler elmon-dotta, hogy az 1935-ben megtartandó saar-vidéki népszavazás csak még jobban el-mérgesítené a helyzetet, mert ennek kap-csán és nyomán olyan éles sajtókampany indulna meg, amelynek a tömegekre való hatását megfékezni nem lehet.

ÉS KÖZBEN KÉSZUL AZ OSZTRÁK-NÉMET BÉKE IS..

Ugyanilyen mértékben halad közben az osztrák béke ügye is. A sok ellentétes hi-reszlettel szemben most megszólalt ma-ga Dollfuss és kategórikus kijelentéseket tett.

Dollfuss tegnapi Anstettenben tartott beszédében kihangsúlyozta, hogy neki el-hihetik, hogy ő a német-osztrák viszony feszültségének igazán nem örvendő. Ő ha-talmon volt már akkor is, amikor Német-országban még nem Hitler volt az ur és az akkori politikája is tanúsítja, hogy sohasem vétett a német állam érdekei és az osztrák-német barátság lehetőségei ellen. Nagyon sok rokona él Németország-ban és már ez a személyes természetü kapocs is arra predesztinálja őt, hogy a két állam közötti megértés útjait egyen-gesse.

Elmondotta még a kancellár, hogy fe-

György József dr.

Szenatori lista: 1. Sebest Jenő dr és 2. Arkossy Jenő nyárádszeredai lelkész.

Községi szenátorjelölt: György József dr.

A Magyar Párt csikmegyei tagozatának elnöki tanácsa elhatározta, hogy képviselő-knek Pál Gábor dr, Sulyok István dr és Szabó Béni eddigi képviselőket jelöli, a szenatori helyre pedig Gyárfás Elemér dr.-t. A községi tanácsok által választandó szenatori helyre négy ügyvédet ajánlottak a központnak, Kolombán József dr., Kovács Károly dr., Pitner Árpád dr. és Ab-rahám József dr. személyében. Nem tud-ni még, hogy melyikükre esik a központ jelölése.

Bratianu György pártja

kibocsátotta választási kiáltványát, amely-ben mindenekelőtt élesen támadja Duca miniszterelnököt, aki a georgisták szerint még az olberális pártot sem képviseli, mert elhomályosítja annak régi dicsőségét. Ezután a kiáltvány felsorakoztatja a ge-origisták programpontjait, amelyek között hangsúlyozza a csatolt területek párosai-nak s a határoidéknek a sürgős ro-manizálását, valamint a régleges a.l.s. ságrendezés szükségességét.

Goga

előadást tartott Kolozsváron a román lé-lek átváltozásáról s megállapította, hogy forradalmi korszakban élünk, amely új irányzatot hoz a nemzetek életében. Ez-után Goga újból fejtegette új elveit, ame-lyek szerint Románia a románokat illeti s nem szabad hagyni, hogy az idegenek el-uralkodjanak az országon.

előtlenek azok a hírek, mintha a két ál-lam között már „béketárgyalások” kez-dődtek volna és az sem igaz, hogy hiva-tott közvetítők a megbékélést közvetítik.

— Elvem — mondotta Dollfuss — a független Ausztria, amelynek önálló ál-lamnak kell maradni és amelynek bel-ügyeibe senki sem szólhat bele. Ezek mel-lett a feltételek mellett hajlandó vagyok minden feszültséget kiküszöbölni.

Ugyanide vonatkozólag azt jelentik, hogy Winkler volt alkancellár és a kor-mány között ismét tárgyalások indultak meg, amelyek azt célozzák, hogy a Land-bund vegyen ismét részt a kormányban.

Általában az a felfogás, hogy az osz-trák kormányt és belpolitikát rövidesen átszervezik ugyan, de úgy, hogy Ausztria belétele teljesen független marad és az átszervezett kormány és politikai irány-vezetés mellett létrejön az osztrák-német béke is.

Nemzeti-parasztpárti vezető emberek autóbalesete

Kolozsnár, november 28.

Hétfőn hajnalban hat ismert nemzeti-parasztpárti vezetőember, köztük Moldo-van Hariton és Voinea dr., autón vissza-térőben voltak megyei propaganda-ut-jukról. Gyalu határában a gyorsan szá-guldó gépkocsi az árokba fordult s mind a hat utasa kisebb-nagyobb sebesülésekkel szenvedett.

Az autószerencsétlenség áldozatait já-róklók vitték be Gyaluba.

Kétszáz tanut idéztek meg Siancu kapitány gyilkossági ügyének tárgyalására

Bukarest, november 28.

Az ilfovi törvényszék kedden délelőtt kezdi meg a főtárgyalást Siancu kolozs-vári rokkant kapitány bűnperében. Amint emlékeztet, Siancu, aki ismert mővezér, néhány hónappal ezelőtt egy törvényszé-ki tárgyaláson lelőtte Tischler Mór erdő-birtokost akivel a mővek évek hosszú sora óta perlekedtek, nagy kiterjedésű erdőbirtokok és bérletek miatt.

A főtárgyalásra, amelyet egyszer má-elhalasztottak, közel

kétszáz tanut idéztek be s majdnem ugyanennyi ügyvéd vonul fel a vád és védelem képviseletében.

Lehetséges, hogy az izzó választási ha-ngulatra való tekintettel a pör tárgyalását ismét elhalasztják.

Kinai rablók kirabolták és lemészárolták a mandzsuri expressz utasait

Allítólag hatszáz utast gyilkoltak meg a kínai banditák

Peking, november 28

A Karbin és Mandzsuria között közlekedő expressz vonat ellen vakmerő merényletet követett el egy kínai rablóbanda.

A banditák feltépték a sineket és kisiklatták az expresszt.

A kisiklás folytán az expressz hét óriási luxus kocsija a mélységbe zuhant.

A banditák az irtózatban pánikban fejtelemül menekülő utasokra sortűzetet adtak le, majd végigfosztogatták a vonatot.

Az expresszen hatszáz utas utazott.

Egyes jelentések szerint mind a hatszáz életét vesztette a vakmerő rablótámadás során.

A felháborító gaztett közelebbi részletei egyelőre hiányoznak.

Nagyváradon csak a polgármestereket menesztették, a régi tanács megmaradt

Nagyvárad, november 28

Jelentettük, hogy a belügyminisztérium rendeletileg felfüggesztette Egyri Viktor nagyváradai polgármestert, valamint Cragin alpolgármestert. A felfüggesztés a város polgárságát meglepetésszerűen érte, mert bár kormányváltásoknál a polgármester-csere már bevett szokás Romániában, mégis vannak ennek törvényes formái is a legtöbb városi tanács elen folytatott vizsgálat következtében az egész városi tanáccsal együtt menesztik a polgármestert, hogy aztán időszaki városi tanácsot küldhessenek a város nyakára, az uralkodó párt érdekeinek megfelelően.

Ezzel azonban Nagyváradon egészen szokatlan formák között történt meg a polgármesterváltás. A tanácsot békén hagyták, ellenben a fő- és az alpolgármestert menesztették. Ennél is nagyobb meglepetés volt azonban az, hogy a város

vezetésével megbízott új polgármester nem a liberális párt hívei közül került ki. A belügyminiszter a volt tanács egyik tagját, Pelle Jánost ültette a polgármesteri székbe. Pelle János a nemzeti parasztpárt tagja s így a megbízatás neki is éppen annyira váratlan esemény volt, mint magának a városnak. Pelle ki is jelentette ezt s egyidejűleg azt is közölte az illetékesekkel, hogy a megbízatásnak csak akkor tesz eleget, ha erre pártjától felhatalmazást, illetve utasítást kap.

Természetesen a menesztett polgármester sem hagyta szó nélkül a miniszteri intézkedést. Álláspontja szerint a belügyminisztériumnak adott esetben joga van felfüggeszteni a polgármestereket, a felfüggesztést azonban a közigazgatási törvény rendelkezései értelmében, vizsgálatnak kell megelőznie. Vizsgálat ellene nem volt s így felfüggesztése törvényellenes.

Egyre jobban bonyolódik az aradi rendőrség botránya

Ismeretlen tettesek iratokat akartak lopni a rendőrségről

Arad, november 28.

Az aradi rendőrségen folyó vizsgálat, amelyről többször beszámoltunk, még mindig nem fejeződött be, az ügy azonban egyre jobban bonyolódik. A legújabb szenzáció, hogy egy csomó, valószínűleg kompromittáló iratot el akartak lopni.

Vasárnap, ismeretlen tettes, feltörte a szekrény és a vaskassza pecsétjeit, ahol a rendőrségi iratok fekszenek.

Az iratok eltüntetésére azonban már nem volt ideje az ismeretlennek, mert éppen akkor váltották az őrséget és az újonnan szolgálatba álló rendőr észrevette a gya-

nus motorkalást a pénztárszobában. Az ismeretlennek sikerült elmenekülnie a rendőr elől s most nyomoznak utána.

Különböző városban rengeteg beszélnek a bevizsgálás alatt álló visszaélésekről, illetve szabálytalanságokról. Nemcsak a Prevederea nevű kis rendőrségi hitelintézetnél történtek furcsa dolgok, hanem manipuláltak a rendőrség fizetésével is.

Beavattak azt is tudni vélik, hogy az ügyben szereplő egyik magasállású személy tegnap gyorsan 300 ezer lejt szedett össze ismerőseitől, hogy a rendőrségi tákaréknál levő tartozását azonnal visszafizethesse.

Szegény városi autonómia

A belügyminiszter letiltotta a temesvári városi nagytanács összeülését

Temesvár, november 28

Temesvár esete is azt mutatja, hogy az új liberális belügyminiszter egészen új értelmezést adott a közigazgatási törvény néhány szakaszának s a városi tanácsok, illetve a városi vezetőségek kicsérülésénél a maga egészen új, egyéni útján jár el. A nagyváradai polgármester és alpolgármester rövid uton való eltávolítása után most a temesvári polgármesterre és alpolgármesterekre került a sor. A hétfőn délelőtt érkezett belügyminiszteri rendelet minden előzetes vizsgálat mellőzésével felfüggesztette állásától Gabor Livius főpolgármestert, Ungár Adolf, Nicăscu Pál és Schmiedt Ferenc alpolgármestereket.

A város vezetésével, ideiglenes jelleggel az eddigi tanács egyetlen liberális tagját, Orianu Pétert, a munkaadók szövetségének elnökét bízta meg.

Egyidejűleg közölte Temesvár városával a belügyminiszter azt is, hogy megbízott egy közigazgatási vezérfelügyelőt a városi tanács eddigi munkájának felülvizsgálására. A megbízott vezérfelügyelő minden valószínűség szerint kedden érkezik meg és kezd munkához, amelynek eredménye, nem lehet kétséges, a tanács menesztése és az ideiglenes bizottság kiküldése lesz. Addig is, amíg ez megtörténik, a belügyminisztérium megtiltotta a városi nagytanács összehívását, előre is érvénytelennek jelentve ki azokat a határozatokat és intézkedéseket, amiket a választott városi tanács a polgármester és az alpolgármesterek felfüggesztése után hozhatna.

Mondanunk sem kell, hogy ez a fejtegetésre állított közigazgatási okoskodás városzerte nagy megütközést keltett.

Gyomor-, béi- és anyagcserebetegségeknek a természetes „Ferenc Józséf” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek

Betörés egy Konstancában veszteglő angol hajó fedélzetén

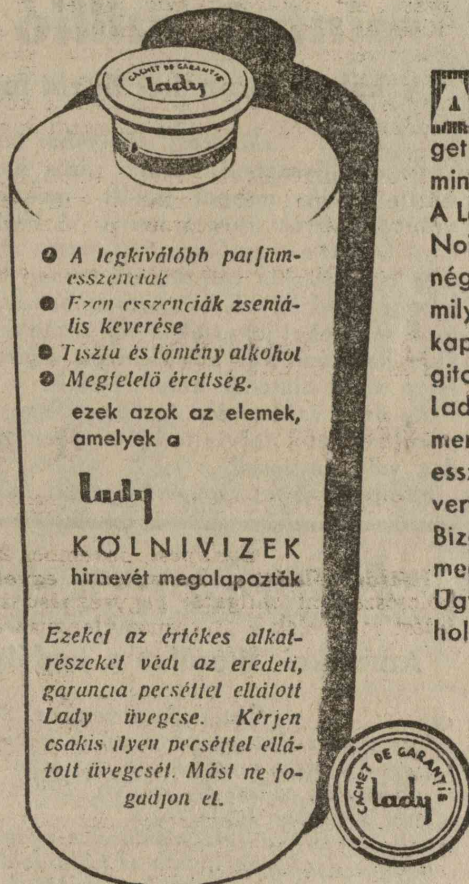
Konstanca, november 28

Vakmerő rablótámadás történt vasárnap éjjel a konstancai kikötőben veszteglő Kufra angol kereskedelmi hajó fedélzetén.

A hajóra észrevétlenül fellepő négy betörő, akik feltörték a hajó egyik raktárát és az onnan zsákmányolt nagymennyiségű szövetet menekülni igyekeztek.

A kikötő rendőrsége észrevette a lopást és üldözőbe vette a tolvajokat.

A négy ember erre eldobálta a zsákmányt és elmenekült.

JOCKEY CLUB. PERLE DE PARIS. PARISIENNE Chat Noir ROUGE ET NOIR

Elfogták a szilágysági rablóbanda tagjait

Egy vasuti vendéglős volt a banda orgazdája

Szilágysomlyó, november 28.

Szilágysomlyó környékén az utóbbi időben veszedelmes betörőbanda garázdálkodott. Szilágysomlyó Reyk Adolf tojásnagykereskedőnél tört be, Diósdon az ottani szövetkezetet fosztotta ki, Krasznán a község háza pénztárára törte fel és vitt el 90 ezer lejt, Hadadon pedig mindenestől elemelte a község háza és a községi jegyző pénztárányát.

A csendőrség hetekig nyomozott, de minden eredmény nélkül, bár Sirbu csendőrnagy általánosan sürgette a csendőrsöket. Most aztán a véletlen a betörőbanda nyomára vezette a csendőrsöket. Erőhályfalván elfogtak egy cigányt, aki túlságosan előkelő kocsi igyekezett feleségével együtt a határ felé. A cigányt és feleségét letartóztatta a csendőrség s úgy látszik, hogy jó fogást csinált, mert rövidesen utána letartóztatták Izrael Adolf vasuti vendéglőst és feleségét, a vasuti vendéglős két alkalmazottját s aztán egy Farkas nevű állítólagos almakereskedőt, aki két hónap óta tartózkodott a vendéglősnél s akiről kiderült, hogy a debreceni börtön egyik szökevénye.

A csendőrség a vizsgálat eredményéről nem ad ki semmiféle tájékoztatást, kiszivárgott hírek szerint azonban alapos gyanúok merültek fel, hogy a betöréseket a szökevény fejezve követte el, a lefogott cigány és a vasuti vendéglős alkalmazottainak segítségével, maga a vasuti vendéglős pedig mint orgazda szerepelt.

E 4 főalkatrész, amely a

Lady

KÖLNIVIZEK
hírnevét megalapozta:

- válogatott parfüm-esszenciák
- csodálatos keverék
- tiszta és koncentrált alkohol
- megfelelő érettség

védve van a lepecsételt üvegcsé és a jótálsági pecsét révén.

garanciapecséttel ellátott Lady üvegcsé toalettasztalán egy híres különlegességet tartalmaz, ugyanolyan tiszta állapotban, mint amilyenben a gyárat elhagyta.

A Lady különlegességek — első sorban a Chat Noir kölnivíz hírese, mert a jó kölnivíz mind a négy kellékét egyesíti. Gondoljon csak arra milyen fontos, hogy tiszta és tömény alkohol! kapjon, amikor a kísértés, egy olcsó, vízzel hígított készítményt eladni, olyan nagy! Minden Lady készítmény tömény alkoholt tartalmaz, mert a desztillőrök tudják, hogy a legkiválóbb esszenciának sincs semmi hatása, ha nincs keverve tömény alkohollal.

Bizonyos nem akarja egy liter kölnivíz árát megfizetni, ha azért csak egy fél literi kap. Ugyeljen tehát és ne vásároljon gyöngye alkohollal készült kölnivízet.

EAU DE COLOGNE

Lady

Másfélmillió inségsegély Biharmegyének

Nagyvárad, november 28.

A biharmegyei prefektúra értesítést kapott Bukarestből, hogy a kormány az inségvidékek felségélyezésére szánt összegből másfélmillió Biharmegye számára utalt ki. A prefekturáról nyert értesülésünk szerint ezt a másfél milliót kukoricavásárlásra fordítja a megye s a beszerzett kukoricát aztán szétosztja a megye legszegényebb vidékein.

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

CIMJEGYZEKET KESZÉSGEL KÜLDÜNK

SZÉKELY RÉTI

BUTORGYÁN R. T., TG. - MUREŞ
FIOKOK: BUCUREŞTI — BRAŞOV

Tiltakozó sztrájkra készülnek az arabok

Jeruzsálem, november 28.
Az arabok november 29-én és 30-án általános, tiltakozó sztrájkra készülnek. A sztrájkra az arabok vezéreinek letartóztatása szolgáltatott okot.

22 mandzsui katona megfagyott

Karbin, november 28.
Megrendítő tömegszerencsétlenség történt Kínán közelében, ahol egy megfigyelésre kiküldött, 22 tagú mandzsui őrszolgátatás a hóban elakadt. A szerencsétlen emberek mindnyájan megfagytak.

Lopott szesz és vasgárdista röpcédula

Csikszereda, november 28.
A csikszeredai rendőrség Giurgiu pénzügyi ellenőr felhívására, — amint azt már jelentettük — házkutatást tartott Bordeanun, az itteni állami szeszraktár főnökének hivatalos helyiségében és lakásában. Ezalkalommal nagyobb mennyiségű elcsikasztott szeszt és rengeteg vasgárdista röpcédulát, valamint plakátot találtak az állami tisztviselőnél. A vasgárdista röpcédulákat és plakátokat egy Atanasiu nevű bukaresti ügyvéd szállította Bordeanunak, aki — hogy üresen ne jánjon, — lopott szeszt akart Bukarestbe csempészni. A kétségtelenül terhelő adatok alapján vasárnap reggel egy Atanasiu ügyvédet, valamint Bordeanu szeszraktár-főnököt átadták az ügyészségnek, ahol nyomban elrendelték letartóztatásukat. Értesülésünk szerint az állam súlyos megkárosításán kívül államellenes izgatás címen is eljárást indítanak ellenük.

Fegyveres betörők vakmerő garázdálkodása egy háromszékmegyei községben

Kézdivásárhely, november 28.
A háromszékmegyei Gelence községben néhány hónapi szünetelés után újra feleledt a betörő-élet. Annakidején megtört, hogy vakmerő betörők éjnek idején Wittenberg S. Kálmán fűrészgárájának irodahelyiségébe hatoltak be és az amerikai rendszerű íróasztalt felcsiszolták, nagyobb pénzösszeget vittek el onnan. Szombatra virradólag a betörők újból ebbe a gyárhelyiségbe hatoltak be.

Az éjjeli őr a szokásos ellenőrzési körútját végezte és az éjszakai látogatók megvárták, míg az őr az épület ellenkező oldalára érkezett, ahová nem hallatszik a zaj, amely a gépterem ajtajának a felfeszítésével járt. A munkájukat gyorsan végezték. A két körüfűrészt fosztották meg a szíjaitól és a szerzett zsákmánnyal már akkor továbbra is álltak, mikor az őr körútjában újból a gyárhelyiség elé érkezett. A betörők utjukban még feltörték a gyár alsó felében a kovácsműhelyt, a szerszám- és olajos raktárakat és a helyiségekből számos szerszámot szállítottak el.

Ez az éjszaka aztán bőséges aratása volt az elszánt tolvajoknak. A Wittenberg-féle gyárépülettől alig 400 lépésnyire fekvő és Szakács Mihály tulajdonát képező fűrészmalmába hatoltak be és a kovácsműhelyt fosztották ki. Elvittek onnan minden értékesebb szerszámot. A lakóház ablakait kivágva, a szobába is belátogattak és onnan ág- és fehérműt szedték össze. A zajra a tulajdonos szobájában világossá gyulladt, mire a betörők, hogy elvonulniuk fedezzék és megfélemlítsék Szakács Mihályt.

A hálószoba ablakán kétszer belétek a szobába.

Szerencsére senki nem sérült meg.

A felfegyverzett betörők még az éj folyamán Borsos Lajos gyári alkalmazott lakásába is ellátogattak, ahonnan ruhaneműt vittek el. A kifosztott lakások tulajdonosai felháromozták a környéket, de a betörők elmenekültek az éjszakában és a szomszéd község, Hilib felé vették útjukat. Itt végződött be az éjszakai sorozatos éjszakai betörések, ahol özv. Vajda Imréné házába látogattak el. A jómódú özvegy asszony házából elvitték a négytagú család minden felszedhető ág- és ruhaneműjét, sőt leszedték még a függönyöket is. Jellemző a betörők nyugodtságára, hogy a betörés végeztével az udvar hátsó részében fekvő esür mellett a kifosztott lakásokból összeszedett kenyeret és szilvalekvárt nyugodtan elfogyasztottak.

A csendőrség nagy apparátussal kezdte meg a nyomozást, azonban még a mai napig nem találta meg a betörőket. Azt hiszik, hogy a tolvajok azonosak azokkal, akik néhány héttel ezelőtt Kézdivásárhelyen a vasúti állomás mellett fekvő Bajkó-féle fűrészgárában a gépekről a szíjikat vágták le. Akkor a szálak szintén Hilibbe vezettek.

A török külügyminiszter tagadja, hogy Balkán-szövetség ügyében tárgyal

Belgrad, november 28.
Ruzsdi török külügyminiszter befejezte athéni tárgyalásait. A török külügyminiszter vasárnap a szerb-görög határra érkezett, ahol Jevtics jugoszláv külügyminiszter megbízottja várta és fogadta. Arról, hogy Athénben mit végezett a török külügyminiszter, részletes jelentések még nincsenek, de nincs ezekre a kimerítő jelentésekre szükség, mert a mai török-görög viszony olyan tökéletes, hogy a török külügyi politika mindent, amit akar, Athénben elér. A török külügyminiszter Athénből való elutazása előtt ki is jelentette, hogy

Törökország és Görögország között a viszony annyira barátságos, hogy a két állam voltaképpen egy országot jelent. A külügyminiszter szerint egyébként

nincs szó sem négyes, sem pedig ötös balkáni egyezményről és ő egy ilyen szövetség kialakítására semmiféle lépést nem tett. A békeszerződések revíziójáról is beszélt Ruzsdi és itt az a véleménye, hogy minden ellentétet békés megegyezéssel és közvetítő megoldással kell rendezni.

Belgrádi politikai köröknek az a véleménye, hogy a török külügyminiszter Jugoszláviában is eredményeket ér majd el.

A jugoszláv tárgyalások befejezte után kerülne aztán sor a „keményebb dióra”, Románia és főként Bulgária megpuhítására, acélból, hogy abból a négyes, illetve ötös Balkán-összszövetkezésből, amelyről ezidő szerint — mint Ruzsdi bej mondotta — „szó sincs”, legyen valami.

A moldovai cigányvajda után több mint 3 millió örökség maradt

A halotti toron két ökröt fogyasztott el a gyászoló gyülekezet

Bukarest, november 28.
Az okiráltságbeli Barla város határában néhány nappal ezelőtt moldovai sátoros cigányok ütöttek tanvát. A barabörű karavánt egy Gogu Stefanescu öreg cigányvajda vezette, aki tegnap hirtelen rosszul lett. Kétségbeesett hozzátartozói orvosokat hívtak a vén cigányhoz, akin azonban már nem lehetett segíteni, mert rövid kínhalál után meghalt. Az öreg vajda, aki a sátoros cigányok primitív életét folytatta, meglepően gazdag volt, amennyiben

hárommillió lej vagyont hagyott hátra,

amelyből 2 milliót a jasi Nemzeti Bankban, egy milliót pedig a vaslui Nemzeti Bankban őrizt.

Ezen kívül rengeteg aranypénz egészíti ki a hagyatékot.

Az elhunyt vajdát fényes külsőségek mellett helyezték örök nyugalomra. A gyászkocsi mögött

20 fáklyás cigány haladt.

A temetésen Moldova cigányságának apra-nagyja megjelent.

A temetést nagy halotti tor zárta be, amelyen két levágott ökröt táltak fel a gyászoló gyülekezetnek.

Féltékenység és gyomorsav

Amerikai filozófus a kedélyállapot és a zsigerek viszonyáról

Newyork, november 28.
Egy Swett Marden nevű író és bölcselelő Elj egészségesen cimmel könyvet adott ki, amelyben az eddigi ily irányú fejtegetéseknél bővebben foglalkozik

az ideg- és kedélyizgalomnak a gyomornedvre gyakorolt ártalmas hatásával és több új megfigyelésről is számot ad. A tudós könyve a lakosság széles rétegeit mindenekelőtt arról világosítja fel, hogy nemcsak a gyomornedv gyengül a rossz hangulat következményeként, hanem a gyomor fala és általában egész emésztési apparátusa is. Gyomor- és máj eszerint igen nagy mértékben függnek a lelki összhangtól, hogyhogy működésüket a legcsekélyebb izgalom is károsan befolyásolja. A tudós szerint az állatoknál a kínzás és a bosszantás rossz hatását lehetett megfigyelni: a gyomorsav hatása teljesen megállt. Érdekesek azután azok a további megállapítások, hogy az emberi gyomor és máj működését a legkárosabban féltékenység, féltékenység és buslakodás befolyásolja.

Természetesen az érdekelt volna mindenkét, hogyan bizonyítja be például a tudomány a féltékenység hatását a gyomornedvre. A könyv azonban nem vála-

szol erre, nyilván mert a tudós nem végzett ily kísérleteket, hanem csupán megállapítja, ezáltal mint pszichológus, hogy féltékenység, féltékenység és buslakodás okozza a legtöbb ember leromlását és ennek csakis a gyomor és a máj rossz működése lehet az oka.

Arról pozitív kísérletei vannak, hogy egy rossz hír közlése mennyire megakasztja a gyomor munkáját. Szerinte a gyomormirigyek ilyen kihatásra valószínűleg kiszáradnak. Jó hatással van azonban a gyomor munkájára a kedélyes hangulat. Asztalnál, mondja a könyv, mindig vig hangulatnak kellene uralkodnia. Minden tréfás ötletet és mulattató élményt ebédnél kell előadni, minden családi viszály elintézését pedig máskorra kell hagyni. Tréfa és nevetés a legjobb fűszer. A gyermekeknek engedjék meg az asztalnál való beszédet, az, hogy egyes családi viták esetén némaságot parancsolnak, elhibázott és egészségtelen. Az ebédre való hívás a nap legőrdámabb órája legyen.

★

Az amerikai tudós arról nem beszél, hogy miképpen hat a kedélyre, ha egyáltalán nincs ebéd.

Amiért Hitlerországban börtön jár

Kölnben letartóztatottak egy tornatanárt, mert pozsonyi tartózkodása idején zsidókat tanított uszni

Köln, november 28.
A kölni rendőrség politikai osztálya letartóztatta Ciggan Ferenc tornatanárt, aki nemrégiben érkezett Pozsonyból Németországba.

A letartóztatásnak egészen különös, még a hitlerista Németországban is ritkaságszámba menő oka van.

Ciggan Ferencet azzal vádolják, hogy külföldön, (Csehszlovákiában) való tartózkodása idején nemárjakkal tartott fenn szoros összeköttetést, nevezetesen hogy egy zsidó sportegyesületnek volt fizetett alkalmazottja és — zsidókat tanított uszni.

Ciggan Ferencet különösen sok hírkörökben jól ismerik Pozsonyban. Évekig volt a Makkabea úszószakosztályának, a Bar

Kochbának trénera, majd mikor a sportegyesülettel differenciái támadtak, a Grössling úszóklubban nyitott úszó- és tornaiskolát.

Cigganak a Bar Kochbánál viselt tréneri állása miatt főleg zsidó körökkel volt kapcsolata és iskoláját is főleg zsidók látogatták. Az úszóleckéből és a tornaiskolából a tornatanárnak meglehetősen nagy jövedelme volt, ami csak akkor kezdett csökkenni, mikor a németországi zsidóüldözések miatt Európaszerte megindult a németellenes bojkott és a növekedék tömegesen hagyták ott a köztudomásúan nagyméretű érdekező fiatalemberét.

Ciggan egészítette ki így Pozsonyban egyik napról a másikra alaposan megrendült és egy szép napon, hónapokkal ez-

előtt, eltűnt a városból.

Most érkezett Kölnből az a hír, hogy Ciggan ott letartóztatott.

Ciggan ugyanis Pozsonyból hazatért Kölnbe és ott a nemzetiszocialista párt körében próbált elhelyezkedni. Egy sportegyesületben helyezkedett el, azonban egy szintén Szlovénországból Németországba költözött fiatalember, aki Ciggan még a Bar Kochbánál való alkalmaztatása idejéből ismerte, feljelentést tett ellene.

A vád az, hogy Pozsonyban zsidó egyesület szolgálatában állott és önállóitása után is főleg zsidókat tanított uszni és tornáztatni.

A rendőrség Ciggan letartóztatta és internálótáborba szállította.

Februárban veszi át Bethlen István Apponyi örökét

Budapest, november 28.
A kormánypárti Reggel jelentése szerint ma már befejezett dolog, hogy Bethlen István veszi át gróf Apponyi Albert örökét s ő lesz Magyarország népszövetségi megbízottja. Az a hír van elterjedve, hogy Apponyi Albert halálának évfordulóján Bethlen István tartja majd az emlékteszteket és ebben a beszédében tesz hitet a mellett, hogy Apponyi Albert szellemében vezeti Magyarország népszövetségi ügyeit. Apponyi halálának évfordulóját február hetedikén ünnepli Magyarországon és ez után az emlékünnepe után megy majd ki hivatalos minőségben Bethlen István gróf Genfbe.

Eltemették a német-osztrák incidens áldozatát

Berlin, november 28.
Pénteken, — mint ismeretes — az osztrák-bajor határon incidens történt, amelynek során egy német katonát agyonlőttek. A katonát hétfőn Nürnbergben temették el, fényes külsőségek között. A temetésen Blomberg hadügyminiszter és Hammerstein vezérkari főnök is részt vett.

A hevesvérű bérkocsis különös históriája a bíróság előtt

Nagyvárad, november 28.

Rendkívül érdekes és bizonyos szempontból humoros ügyet tárgyalt hétfőn délelőtt a nagyváradi törvényszék. Egy bérkocsis volt a vádlott, aki két évvel ezelőtt egyedül megszalasztott a kocsijáról két aranyifjút s miután az elkergetett aranyifjakkal két hölgy is volt, megakart megvigasztalni a lovagok nélkül maradt hölgyeket.

Budlea Pálnak hívják a hevesvérű és „vitéz” bérkocsist. A vádirat szerint az elkövetett büncselekmény napján Budlea a két jólöltözött fiatalember sétakocsikázásra fogadta fel. A fiatalemberek később két hölgyet is felvettek a kocsiara. Előbb a városban kocsikáztak, aztán Bihar község felé parancsolták a kocsit. Már este volt, amikor a várostól távol, a mezők között, megállították a kocsit s azt parancsolták Budlea Pálnak, hogy várjon addig, amíg ők sétálni mennek. Budlea azonban nem akart várni, ellenben előrántotta a bicskáját s kijelentette, hogy legalább az egyik hölgygel ő akar sétálni. Az aranyifjak megijedtek a bicskás kocsisról, aki valóban magával akarta ragadni az egyik hölgyet, azonban nem volt elég fürgé. Áldozata szaladni kezdett s társával együtt a faluban feljelentést tett a csendőrségnek. Közben a lehílt bérkocsis megfordult s a mezőn hagyva vetélytársakká előléptetett utasait, visszahajtott a városba.

A csendőrség jegyzőkönyvet vett fel a támadásról s így került az ügy a bíróság elé. Budlea meg is jelent, mint vádlott, a sértettek azonban, helyesebben vád tanui hiányoztak. A két hölgy nem akarta meghurcoltatni a nevét a könyves kérdéssel kapcsolatban. A két hölgy szöveget magától így a bérkocsist, mivel a vádat nem lehetett kellőképpen igazolni, bíróság felmentette.

A névtelen ember

korunk megrázó sors története

HIREK

Vezér van egy Lupu, van két Lupu, van négy Lupu, sőt több...

(KORTESNÓTÁK)

Jelmét választások előtt áll az ország. A jelek szerint leginkább a terrorra lehetne szavazni, mert az mindenütt fel-lep az idén is... Ettől függetlenül azonban egy csokor kortesnótát bocsátok díjtalanul a választók rendelkezésére, hogy egyelőre nótát válasszhassanak...

Nem kétlem például, hogy a köpenyegforgató Brandsch Rudolf habozás nélkül elfogadja az alábbi tervezetet:

Üdo, elhagyott náci-brancsom,
bűnbánón emelem mancsom!
Követ minket sánta, kancsal,
tartson tehát ön is Brandschall!

Avagy lehet-e kifogása a Goga-párt-nak a következő dal ellen, amely vezérik szükségességére hívja fel a tömeget:

Ami létrának a foka,
ami köpérnek a toka,
ami hölgyeknek a boka,
az a választóknak Goga!

Lupu hívei bizonyára örömmel zengik majd az alábbi nótát, amelynek első két sora Pósa bácsi verseire emlékeztet:

Uccu Peti, Gyulu, Pista,
közületek ki lupista?
Aki nem követik Luput,
köthetik az utiluput!

avagy:

Itt nincs terror, itt nincs pu-pu!
Győzhet ugyanis domnul Lupu...!!
Ne félj, ne félj, drága Lupunk,
érted, ha kell, csatlunk, lupunk!

Aki nem rokonszenveznek a Vaszárdával, (mert vannak még ilyenek!) ezt énekelhetik:

Ahol a Vaszárda járt át,
így szólnak az ellenfelek:
Papjás! Addig üsd a gárdát,
mivel vas, ameddig meleg!

Mennyire meghatná Gyárfás Elemért, ha választói ezzel az átírt népdallal állítanának elé:

„Ki tatája ez a Gyárfás?”

És végül itt van egy elfelejtett sláger, amellyel lecsusztott jelölteket vigasztalhatnak:

„Ott oks majd sirni,
ahol senkise lát...”

Nemes Ferenc

— A kézdívasárhelyi kereskedők Katalin-estje. Kézdívasárhelyi tudósítónk írja: A kereskedők szokásos Katalin-estje, melynek a jó békebeli időkben megveszte hire volt, most szombaton folyt le szép sikerrel. Az est háziasszonyai: Bene Albertné, Dávid Tóniné, Bányi Istvánné, Szabó Kálmánné és Ugrai Lajosné voltak.

— VALLOMÁS A SINFALVAI ÜGY-BEN. Kaptuk a következő levelet: A Dénes Sándor szerkesztő ur ellen indított eszmárai büntetőügyben, mely ellene a sinfalvai rombolások ismertetése miatt tetített folyamatba, — b. lapjukban vallomásoknak egy része tévesen közöltetett és Sinfalva községben félreértésekre adott okot. Vallomásomnak a sinfalvai görög katolikus lelkészre vonatkozó része a következőképpen hangzott: „A sinfalvai görög kath. lelkész egy vonaton utazott a rombolókkal a megérkezve Sinfalvára, az állomástól a falu szélén a kertek megett egyenesen hazament. A rombolók pedig a faluba vetették utjukat s hogy a rombolók az elvégzett munkát megelégedtek, s még tovább nem mentek, talán azzal magyarázhatjuk, hogy a Barla Dezsőék házában elkövetett pusztítások után, amint hallottam s amint a lelkész is nekem mondotta, a tömeg elé állt s azt mondotta, hogy tovább már csak az ő testén mehetnek”. Dr. Gál Miklós, tordai ügyvéd.

— NAGY SIKERE VOLT AZ ELSŐ EMIR-ESTÉLYNEK. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Az Erdélyi Irodalmi Rend első előadó-estélye nagy sikerrel zajlott le szombaton este Marosvásárhelyen a Magyar Kaszinó helyiségében. Molter Károly szellemesen nyitotta meg a választékos közönség előtt az estélyt, majd R. Berde Mária számolt be részletesen az erdélyi magyar irodalom hősről és jelenéről, majd kitért az Erdélyi Szépírók Céh jellemzésére. Ezután Tabéry Géza tartott mindvégig érdekesítő előadást a „Börtönök irodalma” címen. Az előadást meleg ünneplésben részesítette az egybegyűlt közönség.

— HÁZVÁSÁRLASBÓL GYILKOSSÁG. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Gyimesközélpok községben múlt évben borzalmas gyilkosság történt. Tankó Károly házat vett a faluban Tankó Györgytől, a házvásárlás azonban balul ütött ki, mert az eladó Tankó György sem az előleget nem akarta visszaadni, és a házból sem akart kiköltözni. Emiatt Tankó Károly, Molnár Péter nevű barátjával elhatározta, hogy meglesi és megveri a fiatal gazdát. Mulafozás után lesben is állott a két gazda Tankó György kapuja előtt és amikor Tankó a kapun kilépett, karókkal rohantak reá és agyafőbe verték. Tankó György belehalt súlyos sérüléseibe, a két merénylő gazdát hat-hat évi börtönre ítélte a csikszeredai törvényszék. A marosvásárhelyi tábla mai tárgyalásán helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

— A MUNKANÉLKÜLIEKERT. Csikszeredából jelenti: A Katolikus Népszövetség helybeli tagozata dr. Hirsch Hugóné előnöke alatt, a közbirtokosság székházában, a munkanélküliek segélyezése és élelmezése érdekében megbeszélést tartott, amelyen elhatározták, hogy a gyermekek részére népkonyhát állítanak fel, azonkívül tűzfát és meleg ruhát gyűjtenek számukra. A természetbeni adományok összeggyűjtésére a helybéli róm. kath. gimnázium cserkészzeinek a segítségét is igénybeveszik. A segélyezési akció támogatására az összes társadalmi intézmények vezetőit felkéri. Mozgalmat indítanak a felnőtt munkanélküliek segélyezésére is. Ezt az ügyet Faraga polgármester vette kézbe, aki érdekében felhívást bocsát közre és odahat, hogy munkát kapjanak.

— LEEGETT SZÖVŐGYÁR. Kézdívasárhelyi tudósítónk írja: Kovászna községben nagy tűz pusztított, ahol egy szikrától meggyulladt Csutak Ferenc szövőgyára és teljesen a tűz martaléka lett. Ez a gyár egy-két szövőszékkel kezdett és olyan szépen fejlődött, hogy néhány hónappal ezelőtt Csutak Ferenc új gépeket szerzett be, hogy most már nagyobb lendülettel lásson neki a versenyképessé lett áru gyártásának. A gépek felszerelése most volt folyamatban, közben megtörtént a megdöbbentő katasztrófa. A gyár nem volt biztosítva. A kár 900.000 lej.

— HOLNAP, KEDDEN, november 28-án van a temesvári MENTŐSORSJEGYEK UTOLSÓ VÁSÁRLÁSI NAPJA! Főelárúító: „Fortuna”, Brassó, Weiss Mihály-utca 5. Telefon 3-99.

Ök se kerülhették el tehát sorsukat, helyesebben a sors, mely egyre szigorubbán próbálja meg az embert, császárt és repülőgépet egyaránt, őket sem kerülte el. Dobra kerültek Dolly Jenny értékes ingóságai, a harminckarátos gyémántok, a diónyi smaragdok, Rajael és Rembrandt titokzatos utakon hozzákerült originaljai, a legelőbbet ígérőnek adták el a mesés szépségű fontanebleaui várkastélyt, melynek odon bolthajlásai alatt álmolta évekig tartó tündérműt Jenny. A hosszú utat, mely a zajos pesti Dob-utcából a fontanebleau lovagterméig vezetett, aránylag gyorsan tette meg Deutsch Janka, aki Rózsai nővérevel együtt még nemrég is irigyelt és — mint inni szokás — körülrajongott csillaga volt a nemzetközi éjszakának, ennek a lebirhatatlan internacionálnak, melyet pár tucat milliósos kiúpadhatatlan rezervoárjai pénzelenek és melyet százezer furcsa parazita, animirnők és gigolók tesznek színessé és hazugá. Lapjelentések szerint 4 és fél millió fankot hozott az árverés s most már szegény Dolly Jancsi, aki egy-egy éjszaka többet forgatott meg Montekarló, vagy Nizza játékasztalain, ennek a „szerény” összegnek kamataira van utalva. Ennyi marad meg árverés után egy gyémántfényben tündöklő illúzióból.

— Szilámi ikrek a teknősbékák világában. Newyorkból jelenti: Minneapolisból jelenti, hogy egy mocsárban a diágyerek egyenesen különös teknősbékát találtak. A különös alakú hüllőt bevitték egy iskolagazdához, aki a természettudományi intézethez továbbította. Itt megállapították, hogy a hüllőnek két feje, két nyaka, két elülső lába, de csak egy gyomra és egy tüdeje van. A különös példányt egyetlen teknő védte, a két fej azonban egymástól függetlenül lélegzik és alszik. Ha az állatnak ételt vetnek oda, akkor mindkét száj igyekszik elkaparni és úgy küzd egymással a közösen elkaptott levelekért, mintha két különböző lény volna. Vízben különösképpen munkamegosztás állapítható meg a két fej között. Mialatt ugyanis az egyik fej a víz színe fölött a közös tudóval lélegzik, a másik a vízben élelem után kutat.

— LETARTÓZTATOTT SIKKASZTÓ. Csikszeredáról jelenti: Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy dr. György Gábor csikszeredai pénzügyigazgató rajtállítására rovincsolást eszközölt a csikszentsimoni előjáróságon, amelynek során megállapította, hogy az 1931 és 1932 években befolyt al ami adókból 70 ezer lejt elsikkasztottak. Az elsikkasztott összegeket Péterfi és Schmidt, a község volt jegyzőit tette felelőssé, akik nyilatkozataikban leszögezték, hogy az összegeket Móra János községi titkár, neveik hamisításával követte el. Az ügyet most vizsgálta ki a csikszeredai vizsgálóbíró, melynek során kétségtelenül beigazolódott, hogy a kérdéses összegeket Móra János titkár sikkasztotta el, a ki nyugtákat hamisított, amelyekkel azt akarta igazolni, hogy feletteseinek szá-

A SZEZÓN MEGLEPETÉSEI
ezek az új radiókészülékek - Standard

GYÁRTMÁNY.
NAGYFOKU, SZE-
LEKTIVITÁS, TER-
MÉSZETES HANG.
SZINEZET

Standard

ABLAK

— Nyugdíjkifizetések rendje Brassóban. A pénzügyigazgatóság a hadiözvegyek, hadiárva, rokkantak és nyugdíjasok tudomására hozza, hogy november havi járukaikat a következő sorrendben egyenlíti ki: Nov. 29-én: rokkantak, hadiözvegyek és hadiárva. Nov. 29-én A B kezdőbetűs nevű nyugdíjasok. Nov. 30-án: C D, december 1-én: E F, december 2-án: G H, 4-én: I Y, 5-én K L, 7-én M N, 8-án O P, 9-én R S, 11-én T U, 12-én V W, 13-án X Y, Z kezdőbetűs nevű nyugdíjasok járulékaikat fizeti ki a pénzügyigazgatóság.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfájás, rosszullét, fejtájtás, idegizgalom, almatlanság, gyengeség állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz meggyógyítja az emésztési zavarokat, a vérkeringést hegyes utra tereli, felrészíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikák a végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József viz használata folytán éhségérzetüket málnem teljesen visszacserezték.

— VÁLASZTÁS ELŐTT VAGYUNK. Aradról jelenti tudósítónk: Az aradi pénzügyigazgatóság is megérkezett a kiutalás az összes nyugdíjasok novemberi járandóságainak teljes kifizetésére. Régen nem történt ez Aradon, de hát most jönnek a választások. Kíváncsiak vagyunk választások nélkül hogyan fognak fizetni.

— Az első kisebbségi, aki kórházi főorvosi vizsgát tett. A múlt héten tartották meg a kolozsvári egyetemen a kórházi belgyógyászati főorvosi vizsgákat. Tizenkilencen jelentkeztek vizsgára, tulnyomó részben egyetemi tanársegédek és magántanári képesítésű orvosok. A tizenkilenc közül hét állotta meg sikerrel a próbát. Ezek között van Szabó Zoltán dr. brassói kórházi orvos, aki az első kisebbségi, aki erre a vizsgára jelentkezett és ezt sikeresen letette.

Üdít és szépít

Germandrée

Puder és Crém

Ifjúsági kulturcsoport

Néhány lelkes magyar ifju kezdeményezésére a magyar párt és a sz. e. alatt még 1927 évben alakult meg e csoport. Nem törtettek az élre, nem arrogáltak maguknak kiváltságos jogokat, hanem felismerve az évezredek kulturáinkat fenyegető veszélyt, szerényen, de annál eredményesebben dolgoztak.

Evek óta rendszeresített előadásokat tartanak: irodalmi, történelmi, természet-tudományi, közgazdasági és más tudományos témájú kérdések ismertetésével. Ambiciózus előadók jól felkészülten lépnek az előadói emelvényre és egy-egy témakört mindenkit meglepő hozzáértéssel világítanak meg.

Hogy valóban szomjaznak a kulturára, önmagukat és fajtestvéreiket lelkesedéssel művelik, ennek bizonyossága az, hogy ők, a lateiner szülőknek gyermekei, előtűnik merőben ismeretlen mezőgazdasági kérdéseket is beható tanulmány tárgyává tesznek és így alaposan előkészítve, szakszerű mezőgazdasági előadásokat tartanak — a csángótelepi kisgazdáknak.

Azonkívül a magyar párt által rendszeresített tea-, illetve fogylaltestélyeken, általában gondoskodnak szórakoztató műsorról és ezzel teszik melegebbé, meghittebbé a családi jellegű összejöveteleket. Gyakran rendeznek magas színvonalú műsoros estélyeket, melyeken tehetséges szavalók, kiváló énekesek és műkedvelő színészek zajos sikereket aratnak.

De a tudományos és szakkérdéseken kívül szeretettel kultiválják a zenét is. Ehhez értő tagjaiból ifjúsági zenekart alakítottak, mely a helyi magyarságnak minden kulturálmegmozdulásából sikeresen veszi ki részét.

A magyar társadalom nagy megértéssel segíti elő törekvő ifjainak munkáját és a vezetőik felkérésére csinos könyvtárra való szépirodalmi és műszaki könyveket hordott össze.

Egyebekben a kulturcsoport újabb a magyar párt vezetőségében is megfelelő képviselést kapott. Itt fognak előkészülni arra az időre, amikor ők, a mai fiatalok kell majd betöltsék a helyi magyarság irányításának és vezetésének nehéz szerepét.

Turista-élet

Az E. K. E. hunyadmegyei osztályának 74 természetimádó tagja hódol a turisztikának. Kisebb-nagyobb turista sétákon, havasi kirándulásokon gyönyörködnek a természet pazar szépségeiben. Történelmi emlékekben, természeti kincsekben és tájszépességekben gazdag vidékünk valóban alkalmas is arra, hogy szeretettel kultiválják ezt a sportot.

Kisebb turista sétákra kiválóan alkalmas Déva közvetlen környéke is. A várost övező Decse, Szárhegy és Várhegy festői képet nyújtanak és pompás kilátóhelyeikkel szép panorámát varázsolnak a szemlélő elé.

Ugyancsak kisebb sétákra ellátogatnak Brettyelin, Veczel, Boholt és Kéménd közeli községeknek szénsavas forrásaihoz. Majd az Erdélyi Érchegység előhegyein keresztül kirándulnak Nagyrágra, Feredőgyőgyra, Boiczára, a vadregényes bánpáti völgybe és arany hegyre.

Ez évben 5 nagyobb havasi kirándulást csináltak. Három a sebeshelyi-szászsebesi havasokba irányult. Ezek egyikén a Surján-on keresztül (2061 m.) eljutottak Petrozsénybe és onnan tovább a Szurdok-szorosba. A másik kettőn Szászvárosról kiindulva, Magurényi havasi községet és Godeant látogatták meg.

A másik két havasi kirándulás a meszesföldön híres Retyezára irányult. Előbb Magurának és Koleczvárának szép tájképeiben, majd a gyönyörű fekvésű Bukura tónak (2041 m.) fenséges látványában gyönyörködtek.

Végül 26 résztvevővel autókirándulást rendeztek az Aldunára. Utirány: Herkulésfürdő—Orsova—Kazán-szoros—Turnu-severin—Petrozsény volt.

Télen a sí- és rodlisportot is kultiválják, amihez kisebb hegyalakulataink kitűnő terepnumot is nyújtanak.

Irodalmi szenzáció lesz

a B. L. november havi

ajándék-regénye.

OSVÁTH TIBOR.

Valaki szalad a lány után

GYŰJTSE GONDOSAN A SZELVÉNYEKET!

STATISZTIKAI TÜKÖRKÉP

Még pár évvel ezelőtt is élénk üzleti forgalom volt itt, mondhatnók, vigan zajlott az élet. Iparvállalataink, kézműiparosaink, kereskedők elégedettek voltak és reggeltől-estig hangyaszorgalommal dolgoztak.

Dolgoznának és árulnának ma is, de sajnos, nincsen kinek. Gyárkéményeink nem füstölögnek. Egyik nagyobb iparvállalat a másik után állította le működését. Bezárt kapuk, elhagyott gyáregületek és az udvarokon felburjánzott gyom tesznek tanúbizonyságot arról, hogy megszűnt odabenn a termelő munka.

Konzervgyár, vagonjavító, műtrágyagyár, tésztagyár, hengerfalom, Erdélyi Egyesült stb. ipar- és kereskedelmi vállalatainak, melyek jó egy párszáz munkásnak és tisztviselőnek adtak kenyeret, örökre elnémultak.

Mint hogy kimúlt iparvállalatainkat nem lehet többé életrekelteni, hagyjuk pihenni őket és egy pár beszédes számadat felsorakoztatásából lássuk, hogyan csuszának a lejtőn lefelé még ki nem mult vállalataink.

vállalataink.

Mindenekelőtt rögzítsük le a legnagyobb szállodánk utasforgalmát. E számadatok már sok mindent elárulnak.

1930-ban a megszállott vendégek száma 5210 volt, 1931-ben 4570, 1932-ben már csak 2941, 1933-ban már a kétezres számot se fogja elérni.

De lássuk a híres Seiger állatexport-cégnek számadatait, melynek áruját egykoron Bécsben mint hochprima minőségű „Seiger marhát” lajstromozták. Külföldi exportjának számadatai:

1930-ban szállított 3413 darab élőborjut, 229 vagon fagyasztott húst,

1931-ben szállított 3957 darab élőborjut, 125 vagon fagyasztott húst,

1932-ben szállított 158 darab élőborjut, 39 vagon fagyasztott húst és

1933-ban szállított 348 darab élőborjut.

Az állatexportnak ilyen mérvű hanyatlása állattenyésztőinkre nézve is katasztrofális következményekkel jár.

A villamostelepnek adatai már kettős irányu helyzetképet tárnak elő. Egyrészt az áramfogyasztás döbbenetes csökkenését, másrészt pedig azt igazolják, sirásónk maga az állam és nagy temetőjében ő hantolja el csendes pihenésre vállalatainkat. E számadatok szerint:

1930-ban 986.318 Kw áramot termeltek, év végén tartozott az állam 476.000 lejjele, 1931-ben 926.700 Kw áramot termeltek, év végén az állam tartozott 800.000 lejjele, 1932-ben 761.326 Kw áramot termeltek, év végén tartozott az állam 985.000 lejjele, 1933-ban 580.000 Kw áramot termeltek, és ma tartozik az állam 1.500.000 lejjele.

Az állami tartozást feltüntető számtani haladvány a villamostelepre nézve azt jelenti, hogy vesztesége évről-évre mértani haladvány alakjában növekszik.

Ezek a hiteles számadatok hű tükörképét nyújtják siralmas ipari- és kereskedelmi helyzetünknek, de amiről — amin azt az inkvizíciós adóbehajtások is igazolják, — csak éppen a finanszírozás nem akar tudomást venni.

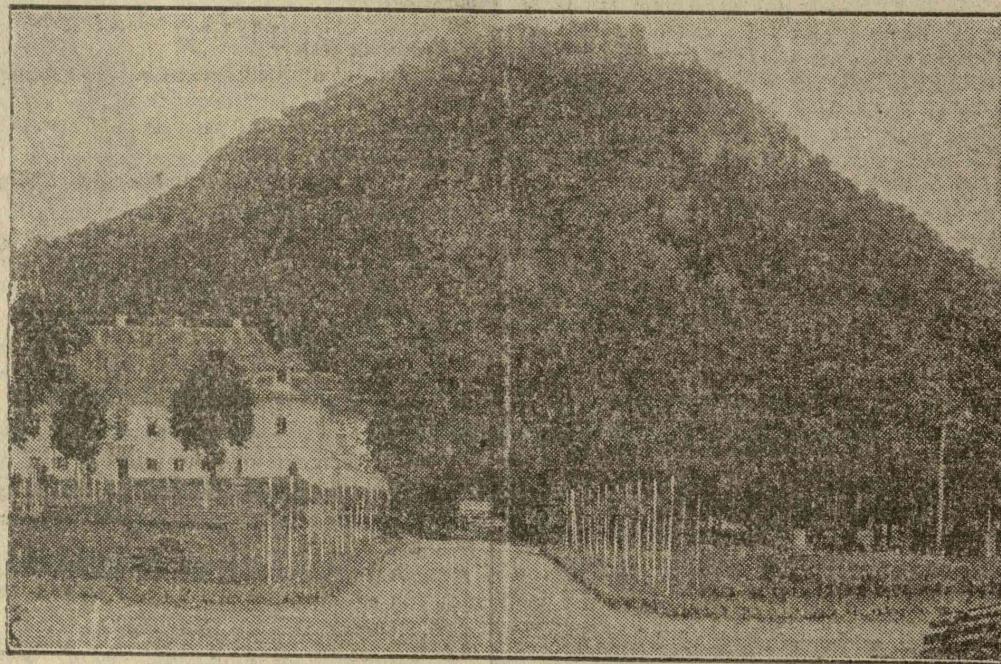
NÖEGYLETEK

Városunk legnagyobb egyházközsége: a római katolikus. Erre való tekintettel először emlékezzünk meg az egyháznak a nyomor és szenvedés enyhítése érdekében kifejtett áldásos működéséről.

Szent Ferenc-rendi barátaink hitéleti működésén és évszázados felekezeti iskolájuknak fenntartásán kívül, valóban nagy és magas szociális elhivatást töltenek le szociális téren is. Egyesületeik révén az éhezőknek ételt, a nincsteleneknek ruhát és hajlékot, a betegeknek segítőkezet és vigaszt nyújtanak. Ez akciót vezetésül mellett a világiakból álló III.-ad rend, az Oltáregyesület, a Leány-klub és a Rózsafüzértársulat bonyolítja le.

A III.-ad rend elnöknője: özvegy Pop Bérné.

Saját maga sorscsapásairól — mintha csak nem is őt sujtának — egyszerűen

A HÍRES DÉVAI VÁR

Szinészet

Régi időkben az ország összes színigazgatói irigykedve tekintettek arra a direktorra, akit a sz. ügyi bizottság 8-10 hetes szezonra meginvitált. Szatmár, Kecskemét, stb. nagy városok igazgatói versengtek Déváért. A modern és nagy befogadóképességű színházon kívül, minden munka és fáradság nélkül, olyan bérletet kaptak a sz. ügyi bizottságtól, ami minden rezsit fedezett és a napikassza bevétele tiszta hasznot jelentett.

De eltűntek a régi jó idők és el a lelkes szinpartoló közönség is. Pusztit itt is a mának minden baja és nyomorúsága s így érthető, hogy a ma itt megforduló magyar társulatok sok csalódással és keserűséggel jegyzik meg: hej, régen nem így volt ez Déván!

Most fordult meg városunkban dr. Ferenczy Gyula társulatával, aki, mert nem

rideg üzleti alapon dolgozik, sikerült neki 7 napon át féltelt házak el a szezon ujdonságait bemutatni.

A színre került darabok egytől-egyig megnyerték a közönség tetszését s különösen nagy sikereket aratott Pintér Böske primadonna, Varga Ilonka szubrett és Szász Ilona, az egykor országsszerte ünnepezt művésznő. A férfiak közül Deéry Jenő, Tarnay József, Salgó Jenő és Kovács Dezső tűntek ki művészi játékaikkal.

Dr. Ferenczy Gyuláról, a társulat művészlelkű igazgatójáról el kell ismerni, hogy ő, amidőn a közönség támogatását kéri, át is van hatva attól a tudattól, hogy ennek ellenében nyújtani is kell valamit. Valóban nyújtott is sokat s így rövid szezonja megfelelő erkölcsi és anyagi sikerrel zárult. Társulata innen Resicára távozott.

Futball, box és ping-pong

A 25 működő és 113 pártoló tagot számoló Korvin-klub 1929 év óta működik. Ez időtől összesen 186 meccset játszottak le, melyből 132-ben győztek és csupán 54-ben távoztak lehorgasztott fejjel a pályáról.

1931-ben Seiger Ernő elnökle alatt box- és ping-pong-osztályok alakultak. Eddig két box-versenyt rendeztek, melyeknek egyikében győztek. Ping-pongban hét versenyt rendeztek, melyek közül hatot nyertek.

Továbbá rendeztek öt birkózó-versenyt is s ebből négy esetben győztek.

1932. év óta a klub elnöke: dr. Onifin Emil iparkamarai főtitkár, városunk közismert sportférja. Vezetése alatt az egyesület úgy a futball, mint az atlétika terén

gyönyörűen feloldott s mivel valóban kiváló játékosai vannak, meg van a remény arra — ha különösen sikerülni fog a pénzügyi nehézségeket leküzdeni, — hogy sportkörülben még sokat fognak beszélni a Korvinnól.

Dr. Onifin szerint sok nehézséggel kell megküszdeniük azért, mert sehonnán nem kapnak anyagi támogatást. Sőt a város még megfelelő pályát sem bocsátott rendelkezésükre és mint megtört vendégek, használják a katonai sportpályát.

Ez év nyarán egy újabb sportalakulatot is életre keltettek és pedig a „Korvin”-klubot. A szárnyait bontogató fiatal klub máris saját pályáján treniroz, amit a Korvinisták fájó szívvel néznek.

Dr. KOLOZSY MÁRTONNÉ, a dévai római katolikus oltáregylet igazgató elnöknője.

nem vesz tudomást, ellenben az embertársait ért csapás már fáj neki.

Az Oltáregylet elnöknője: dr. Kolozsy Mártonné. A Leány-klub: Bereczky Ilonka tanítónő. A jótékonyág gyakorlásában, a szegény gyermekek felruházásában, a betegek látogatásában és megsegítésében fáradhatatlanul tevékenykednek és mindenütt ott vannak, ahol vigasztalni, bátorítani, hulló könnyeket kell letörölni.

Hogy e három urhölgy táhorkarukkal minő áldásos működést fejt ki, ezt az alábbi számadatok igazolják. Ez évben 47.666 lejt osztottak ki a szegények között. Ezenkívül a szegény iskolás gyermekek részére természetbeni adományokat gyűjtöttek, felruházták őket, valamint több szegény családot fa- és élelmiszerben részesítenek. Továbbá nagy gondot fordítanak a munkanélküliek és szegénysorban tengődő családok segélyezésére is.

Mikes Imre riportja

UTI MOZAIK AZ EXPRESSZEN...

Budapest és Páris között e kerek földgolyó jelentős darabja terül el.

Ma azonban nincsenek távolságok. A megszokott úti céljaink előtt, mint ahogyan az expresszek előtt, a földgolyó alázatosságot kényszerít. Határok és földrészek órák alatt ma radnak hátad mögött. Reggel még a Dunánál napról ragyogó Vénasszonyok Nyaránban fürdőzők, délután komor hűvösséggel néz veled szembe a novemberi Salzburg, este a tél minden fagyával havával rikkant rád Arlberg. Hóhérré havasok pillantanak be vonatod ablakán, előkelő urfiak sitalpakon odasuhannak a sínek mellé és finom kisasszonykákat ölelve át, kenderket lobogtatnak a tovarohanó expressz után.

Alig mulik el egy nap és egy éjszaka, Keletről máris Nyugatra érkezél, elsiettél a nyárból, beleléptél az őszbe, találkoztál a téllal és reggelre megérkezél Páris tavaszába.

Az osztrák határnál ötven ülnek a kupén. Az ötödik egy kövér, idős ur, akivel teljesen felesleges volna hosszasan és érdemlegesen foglalkozni. Már Győr előtt kigombolta a mellényét és szolgálatkészen, minden belépődíj nélkül engedélyezte azt, hogy csodálkoztatóan órási hasán. E természeti tümemény fölé, öntudatos félkörben arany óralánc litygett. Illetve nem is arany óralánc, hanem óraláncok, négy-öt sűrű, antik veretű fonat.

Az osztrák vámhivatalnok udvariasan megkérdezi, van-e valami elvámolni való? Nincs, feleljük halkan és bizonytalanul, hiszen mindannyian tudjuk, hogy cigarettákat visztünk magunkkal, többszázat, háromszázat, négy-százat a megengedett mennyiségnek, azzal az örök vágygal és izzellel, amely a magyar cigarettát osztrák földön, az osztrák cigarettát Svájcban, a svájci Franciaországban különlegessé és finommá avatja. Tehát mindnyájan szerények és halkak vagyunk, egyedül az öregúr hangos, türelmetlen, tiltakozó és sértődött.

— Hogyan képzeli ön? ... Nincs semmi! ... Kérem, tessék kutatni!

A vámhivatalnok ránéz a rengő hasra, az aranyfonatokra és az emberismeretnek azzal a kifinomult biztonságával, amely legelőbb a budapesti házmesterek sajátja még, így szól:

— Das sicherste Merkmal!
Ezzel továbblép.
Noha tegyálapította, hogy az öregúr a csempészési szándék legbiztosabb ismertetőjele idézhető fel. De azért meghajol, köszön és odábbáll.

Nem kutat, pedig találhatott volna.

A második utas dr. Alfred Bzowiecki ur, Correspondant politique de Kuryer Poranny, vagyis a legtekintélyesebb lengyel napilap párisi szerkesztője. Kedves és elfoglalt lengyel. Végig az egész uton, amely Tirol és Svájc csodáit kínálja, ún az ablakon kinézni. Egyfolytában beszél a politikáról. Azt mondja, hogy Budapest gyönyörű város, de Varsó színesebb. Egyik utitárs bécsi. Ah, Bécs nagyon szolgálatkés, jegyzi meg dr. Bzowiecki, de Kraków mégis melegebb. Később Hitler bírálja. Az ötödik utitárs bírodalmi német. De hiszen önként is diktatura van! — kiált fel — Pilsudski is önkényur! ... Igaz, — feleli a lengyel újságíró, — de rokonszenves diktátor. Olyan diktátor, aki nem tesz meg mindent, ami hatalmában állna.

Mikor egyszer kiejtem Báthory nevét, így szól közbe:

— Miért Báthory? ... Mikor így nevezik: Báthory!

A hazafias láz mindenkiére átragad. A bécsi tele torokkal dicséri Bécsét: ilyen város nincs több, a legkedvesebb, a legjobb, a legolcsóbb, a legvendéglátóbb, a legkulturáltabb. A német Münchenert rajong. A kövér úr Prága mellett kardoskodik. Végül élénk vita alakul ki, némileg mérges, puskaporos disputa. Amerre elrohanunk, apró állomásokon, házak mellett, sziklafalak tövében, mindenütt egy apró ura-égg hallgatja ezt a vitát: Dollfuss, az osztrák kancellár, akinek ötméteres mammut-arcképével teleragasztották az egész osztrák köztársaságot.

— Unser Kaiser! — áll a képek alatt, mint 20 évvel ezelőtt egy óriási, villaalakú bajusz alatt.

— Unser Kaiser!

A kis kancellár, aki olyan törpe, — mondja a bécsi utas, — hogy „cylinderben sétálhatna a szekrény alatt”, nevet a hazafias vitához. Tetszik neki a sovíniszta összecsapás. Hiszen ő is diktátor.

Tehát ebből él.

Az egyik harmadosztályú kocsiában kilenc beszáradt zsidó utazik Brazília felé. Bukarestben verődtek össze, azelőtt nem ismerte egyik sem a másikat. Kettő közülük 70 éves felül van, roskatag hölgyek. A többi fla-

tal lány és fiú. Lehetetlen északzsidó-zsargont beszélnek, nem érti őket senki és ők sem értene meg senkit sem. Podgyászai tövében ostoba ijedtséggel húzódnak össze, ha kálauz jön, rémült tisztelettel ugranak föl és nyujtják előre utlevélüket, ha a vasuti jegyet kérik tőlük, illetve jegyeiket, ha az utlevelet akarják átvizsgálni. Ügyefogyottak, kivertek, kutyaalázatosok, értelmetlenek.

Baselben egy egyenruhás férfi fogadja őket. Sok a csomag, mondja, így nem lehet utazni. Moulhouse-ban át kell szállaniuk a Bordeaux felé haladó expresszre, még annyi idejük sem lesz, hogy a rengeteg máhát lerakják a vagonból. Tehát a podgyászi fel kell adni személyárúnak.

— A költséget a hajóstársaság fizeti! — fejezi be.

A zsidócskák nem értik meg, miről van szó. Kézzel-lábbal tiltakoznak, csoportba verődnek, a nők zokognak, amikor a csomagokat hordárok lecipelik a vonatról, siktások és jajongások szűrődnek át a levegőn. Az egyenruhás, aki a hajósvállalat megbízottja, s aki segíti őket, hiába magyaráz, képtelen fejükbe verni, hogy a csomagokat nem rabolják el tőlük. Baseltől Moulhouse-ig pillanatra sem szűnik sírniuk s amikor át kell szállaniuk, annyira kétségbeesettek és fejvesztettek, hogy a francia kálauz libasorba állítja őket, egyiknek a kezét a másikba kapcsolja, maga odaáll a libasor élére s így vezeti át őket a harmadik vágányra, ahol fujtat és türelmetlenkedik a

bordeauxi expressz.

Mint a csecsemők, úgy vonszolódnak egymásután, sírva, lázasan, riadtan, könnyesen, ideitlenül, betöltve jajjaikkal az egész Moulhouse-t, ahonnan egykor oly dölcegen vágatott ki báró Münchhausen, a rettenhetetlen germán Don Quijote, éhesek, megtépázottak, negyed, sőt nyolcademberek, hosszú századok minden üldözöttségét és tragédiáját hurcolják magukkal.

Hajnaltól már franciák özönlik el a nemzetközi vonaton. Kispolgárok, ama híres gall fajtából, amely tudvalevőleg hangos, önlelt, kiméletlen és jómódu. A Paris-soir-t olvassák váleminnyien, mégpedig legelőször a humorrovatoit futva át, mert mindahányan könnyedek és derűre hajlóak. Az első oldalon rossz vice éktelenkedik. Egy kisfiú öt frankot kapott s elment a borbélyhoz haját vágatni. Mikor beült a székbe, a mester megkérdezte tőle, hogyan parancsolja, oldalra, közepén, rövidre, vagy hosszúra? A kisfiú zavarba jött és átpillantott a szomszéd székre, ahol éppen egy kopasz urat beretváltak, majd így szólt a mesterhez:

— Tessék a bőrt felülre tenni, mint ennek a hácsinak!

Ezen a viccen gurgulázva, percekig nevetnek a frank testvérek.

Ez volt első találkozásom a gall szellemmel.

Majd később sül ki, hogy ők ötlettelenekek, vagy pedig én vagyok fanyar...

Felmentették a csikszeredai botrányos szenátor-választás ártatlan székely vádlottjait

Csikszereda, november 28.

Részletesen megírtuk, hogy a múlt év június 24-iki botrányos szenátori választásokkal kapcsolatosan a békási terrorcsapat négy embere feljelentése nyomán államellenes izgatás címén kerültek a vádlottak padjára Kovács Sándor csikszeredai sóffor, Rancz János csiksomlyói és Szabó Károly csikszentléleki gazda.

Lascu ügyész négy békási tanu vallomása alapján, a Märzescu-féle rendtör-

vény 11-ik szakasza értelmében kérte a vádlottak szigorú megbüntetését, míg dr. Pitner Árpád védő, a kihallgatott nagyszámú mentőtanura hivatkozva, felmentést kért védelencei részére.

A törvényszék most hirdetett ítéletet az ügyben és felmentette a vádlottakat.

Az ügyész felebbezése dacára az egész vonalon érthető megnyugvást idézett elő az ítélet.

Az erdélyi református egyházkerület ülésén:

Bernády György ismét tiltakozott a vallásüldözés és névelemzés ellen

Kolozsvár, november 28.

Az erdélyi egyházkerület szombat délutáni gyűlése a késő esti órákba nyúlt bele. A lelkészek anyagi helyzete körül folytak heves csaták és különösen Bernády György komor jövőt jósoló felezólalása rendítette meg a lelkeket.

Bernády szerint a kongrua igazságtalan elosztása és a többségi felekezetek papjainak óriási fölénybe való helyezése az új vallásüldözés megrázó tényét igazolja. Az igazgatótanácsnak minden lehetőséget el kell követnie, hogy az igazságtalan és megdöbbentő deklarációját a református papokkal szemben megszüntse. Magyar parlamenti képviselőinknek pedig a legerélyesebb küzdelmeket kell folytatniuk úgy a kamarában, mint a szenátusban, hogy kivívassák ugyanazt az államsegélyt a református lelkészek számára, mint amelyet a többi felekezetek papjai élveznek.

— Ha ez sem sikerül — mondotta emelt hangon Bernády — és a parlamentben süket fülekre találunk, képviselőinknek el kell menniük a királyhoz és fel kell tárniuk a legfelsőbb közjogi tényező előtt ezt az igazságtalanságot.

Bernády ezután a névevelemzés megdöbbentő eseteire mutat rá s például hozza fel erre, hogy egy Kretsch nevű református presbiter, akinek fiát állami gimnáziumba kényszerítették, e kényszer ellen a minisztériumhoz folyamodott.

A miniszter azt válaszolta, hogy csak azesetben engedi meg, hogy tanulmá-

nyait református gimnáziumban folytassa, ha az állami gimnáziumban nincs hely.

Dr. Arkosi Jenő református lelkész emelkedett ezután szólásra és éles színekkel festette le a lelkészek katasztrófális helyzetét. Elmondotta, hogy míg átlag egy görög keleti, vagy görög katolikus pap évi harmincezer lej segélyt élvez, a reformátusok ezzel szemben 10–12 ezer lej kongruát kapnak. A görög keleti és görög katolikus papok részére 32 holdat sajátítottak ki, míg a református pap 10–12 holdon szynlódik. Eddig mindig az volt az elv, hogy ezt a különbséget nem szabad kihangsúlyozni, mert ez csak felekezeti harcokat idézhet elő. Fel kell hagyni — ugymond — ezzel a Rénymes

Romlott vér az átmeneti korszak szenvedései

A legszebb korban, jóval megőregedés előtt, egy eléggé hatalmas vértóvulás támadja meg a női szervezetet s amely magával hozza: a méhfájdalmakat, az ájulást, a szívdobogást, hőtorlódásokat, bőrfoltokat, hirtelen elszomorodást, stb. Ezek képezik a kritikus átmeneti kor tüneteit. A férfi életében is előfordulnak hasonló avarok, amelyek ugyancsak a kritikus átmeneti korszakhoz tartoznak.

Még inkább, mint bármikor, ebben a korban mindenki kell, hogy gondoskodjék vérenek megtisztításáról, amely központját képezheti minden bajnak: köszvényes tehetetlenség vagy reumás elgyöngülés, vérszegénység, agy-ésszivbántalmak, bőrbaj, érelmeszesedés, genyes tályog, flébit, görcsér, s a harmadfoku vérhaj minden tünetet, melyek nagyon sok 40 évet meghaladó ember szervezetében megnyilvánulnak. Ezuttal gyógyul fog a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET).

Megszabadítja a vért minden nemű káros elemtől s lehetővé teszi számára, hogy minden megakadályozás nélkül lépje át az 50 esztendő kritikus korszakát. Sok gyógyíthatatlannak vélt beteg a RICHELET VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) hatásának köszönheti életét. De hálával is hajol meg előtte.

Minden öveghöz ismertető könyveinket mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoires L. RICHELET din Sedan, 6, Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4, Strada Pitar Moş.

állásponttal, mert a református pap az állami rendnek éppen olyan szilárd pillére, mint a román pap. A lelkészek helyzetének megvédésénél úgy a püspöktől, mint az igazgatótanácstól több erélyt vár el.

Vasárnap délelőtt száz ifju lelkész jeltet avattak pappá, délután pedig az új egyelmi szabályzatot és más indítványokat tárgyalta le.

Egy fiatal székely leány tűzhalála

Csikszereda, november 28.

Borzalmas tűzvész pusztított Csikmenaeagon, ahol Incze Joachim gazda háza éjféli körül kigyulladt. A tüzet jelző harangszóra az egész község lakossága a tűz oltására sietett, a lángok azonban olyan rohamosan elharapóztak, hogy a házon már nem lehetett segíteni. Az épület porig égett.

A tűz nyomán bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a gazda, felesége tanácsára a tüzhely mellé nagyobb mennyiségű kender helyeztet száraadni, amit a kipat-tanó szikrák lángra lobbantottak. Az égő kenderből aztán a berendezés is tüzet fogott.

A tűzvésznek halálos áldozata is van. András Juliánna 16 éves leány személyében, aki vendégségben időzött a házaspárnál.

A szerencsétlen teremtés, akinek ágya a takaréktűzhely mellett állott, borzalmas tűzhalált szenvedett.

A menekülés során különben Inczéné is súlyos égési sebeket szerzett.

A vizsgálat folyik.

A mentősorsjáték (Timişoara) főnyereménye

semmi szín alatt nem maradhat a társulatnak, mert ha a főnyereményt valamelyik netalan a társulat kezei között visszamaradt sorsjegy nyerné is meg, azonnal egy másik szám lesz huzva. Ugyhogya a főnyereményt föltétlenül az eladott sorsjegyeknek valamelyike fogja megnyerni.

Mindenki siessen tehát és vegyen mentősorsjegyet, mivel azoknak eladása CSAK NOVEMBER 28-IG lehetséges, dacára annak, hogy a huzás VISSZAI ON-HATLANUL csak december 10-én lesz megtartva Timişoaran, a városházán.

Sorsjegyek 50 lej árban kaphatók „FORTUNA” főelárusítónál Brassóban. Weiss Mihály-utca 5, a helyi bankok és dohánytőzsdékben.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mégis kicserélik az italmérési engedélyek egyrészét

(Bukarest) A szeszmonopol igazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében minden italmérési engedélyt, amelyet 1931 július elseje után bocsátottak ki, be kell cserélni. Ezen időpont előtt kibocsátott italmérési engedélyek azonban nem kerülnek becserélésre. A becserélt engedélyek helyett szabályszerű, ideiglenes italmérési engedélyeket, költségmentesen bocsátanak ki.

A közgazdaság hírei

A LONDONI AUKCIÓN TIZENÖT SZÁZALÉKKAL EMELKEDETT A GYAPJU ÁRA

(London) Az idei utolsó londoni gyapjuaukció december hatodikán zárul. Erre az utolsó aukcióra 115 ezer bála gyapju vonult fel. Az eddigi jelentések szerint a gyapju árát tizenöt százalékkal drágábban jegyzik, mint amilyen magas az utolsó aukción, október hónap folyamán, a gyapju ára volt. Ezeket a magasabb árakat a tengerentúli szilárd hangulat irányítja.

KÜLFÖLDÖN ESIK A ZSIR ÁRA

(Bécs) Az összes külföldi zsír és szalonna piacokon lassan-lassan ellanyhul a zsír ára. Bécsi jelentések szerint a zsír és szalonna ára Ausztria területén is erősen esik. Érdeklődés egyáltalában nincs és ez az oka annak, hogy Ausztriában a zsír ára a multheti árakkal szemben ismét jelentékenyen lemorzsolódott.

AZ OROSZ VÁLTÓK LESZÁMITOLÁSI KAMATLÁBA TIZENNEGY SZÁZALÉKRA ESETT

(Berlin) Az oroszországi hosszú lejáratú váltókat, amelyeket a Szovjet a külföldön vásárolt áruk kiegyenlítése fejében adott, még egy évvel ezelőtti 35-40 százalékos kamattal számolták le. Ezeknek a 12, 15 és 24 havi váltóknak leszámítolási kamatlába most 13-14 százalékra esett, mert egyrészt a szovjet-vásárlások csökkentek, másrészt pedig az oroszok fizetőképessége iránti bizalom megerősödött. Ilyen kamatláb mellett az árut szállító cég felelőssége nélkül lehet a szovjet-váltókat számolni.

TELJES A ZAVAR AZ ÚJ SZÁMLA-KÖNYV-RENDSZER BEVEZETÉSE KÖRÜL

(Bukarest) Jelentettük már, hogy a pontosabb adóellenőrzés okából pénzügyminiszteri rendeletre minden gyár, iparvállalat és kereskedő új számlakönyveket köteles vezetni. Ezek a számlakönyvek másolattal és ellenőrző szelvényekkel készülnek. Az új rendszer élénk ellentétet váltott ki és annak hatása miatt a minisztérium a rendszer életbeléptetését több alkalommal elhalasztotta. Egy ma megjelent rendelet a számlakönyvek bevezetését most december 31-ig elhalasztja, sőt kimondja, hogy azok a vállalatok, amelyeknek régi számla-formuláik vannak, azokat addig használhatják, amíg — a készletük tart. Ezek a vállalatok azonban a régi formula mellett is kötelesek másolatot készíteni. Az eljárás és számlázás rendszere így elveszti az egyetértést és kivételre ad alkalmat, ami csak újabb zavarokat és kellemetlenégeket okozhat.

A MORGAN JELENTI: BUKAREST KAPCSOLJA ATHÉNT

Bukarest és Athén között hétfőn reggel kezdődött meg a közvetlen telefonszolgáltatás. Egy 3 perces beszélgetés díja reggel 8-tól este 9 óráig 300 lej, minden további perc 100 lej. Esti kilenc óra után 40 százalékos engedmény.

Huszonötmillió lej értékű inségkukoricát kap az ország

Az inség-tengerit közmunkával is le lehet dozni

Bukarest, november 28.

A kormány az inség-kukorica ügyében végérvényesen határozott. Most már biztos, hogy azok a vidékek, ahol nem termelték elég kukorica, vagy pedig különböző clemi csapások pusztítottak a nyáron, inség-kukoricát kap. Az inség-kukorica kiosztását illetően a kormány megállapodást kötött az Export-Import intézettel, amelynek megfelelően 25 millió lej értékű tengerit bocsát az egyes prefektusok útján az ország rendelkezésére.

Az erdélyi megyéknek az alábbi értékű kukoricára van joguk: Alsó-Fehér 1,2, Torda 1,6, Bihar 1,5, Maramaros 2,5, Nászd 1,5, Szamos 1,5, Maros- és Kolozsmegye 2 millió lej értékű inség-tengerit kaphatnak. Az erdélyi inséges megyék tehát

a 25 millió lej értékű tengeriből összesen 12,8 millió lej értékű segítséget kapnak.

Az inség-kukorica kiosztása úgy történik, hogy az Export-Import hivatal egy-egy legfeljebb három vagon kukoricát szállít le 50 százalékos CFR. fuvar-kedvezményrel az egyes megyék prefektusainak, akik aztán a kukoricát a falvak között kiosztják. Az elosztó bizottság elnöke Negura fődművelésügyi államtitkár, aki bizottságával megállapította, hogy a kiosztandó inség-kukorica ára mázsánként ab falu, legfeljebb 170 lej lehet.

Nagyon érdekes a tervezetnek az a része, amely kimondja, hogy ott, ahol a falusi lakosság az inség-kukoricát pénzben nem tudja megfizetni, megfizetheti úgy is, hogy közmunkával, főként utépítési munkában

ledolgozza. A bizottság még nem döntött el, hogy egy-egy ilyen közmunkában eltöltött munkanap kukoricában kifejezve, milyen egyenértéket jelent.

Azokban a megyékben, ahol a megye bőséges részében kapható felesleggel lehet egyenliteni a megye másik részében mutatkozó kukoricahiányt, a prefektusoknak joguk van saját megyéjükben kukoricát maximális áron vásárolni és ezt a mennyiséget a megye területén is 50 százalékos CFR. fuvar-kedvezményrel szállítani. Ennek az engedelemnek alapján Fogaras vármegye prefektusa 50 vagon ut tengerit vásárolt is már, amelyet még a maximális árnál is olcsóbban, mázsánként 160 lejért, szerzett be.

A Balkán és Előázsia fel akarja vásárolni Románia sertésfeleslegének egyrészét

A meggyengült cseh piac helyett üzletnek ígérkezik a balkáni szállítás

Bukarest, november 28.

A romániai sertésexport az utóbbi hónapok folyamán nagyon nagy veszteségeket szenvedett. A kontingensük mindenütt nagyon alacsony és olyan jelentéktelen, hogy sertést exportálni az utóbbi időkben már csak Csehszországba volt érdemes. Ezt az egyetlen lehetőséget is tönkretette a cseh agrárpárt követelése. A cseh agráriusok, mint ismeretes, nemcsak a terménnyel, de az állatbetegekkel szemben is radikálisan korlátozó intézkedéseket kívántak a cseh kormánytól, amely a követelések előtt — politikai okokból — deferálni volt kénytelen.

Ma tehát az a helyzet, hogy a romániai sertésnek a cseh piac sem piaca többé és éppen ezért örömmel kell tudomásul venni azt a hírt, hogy görög és török cégek nagyobb mennyiségű sertéshúst és bentesárut akarnak Románia területén vásárolni. A kereskedelmi és iparkamarák bukaresti központja, a Kamarák Szövetsége, éppen ma bocsátotta ki körlevélhívását, amelyben közli az ország termelőivel és exportőreivel, hogy a sertéshusznak az említett két államban piaca van.

Ezidő szerint még nincs részletes és számszerű jelentésünk arról, hogy ez a két vevőként jelentkezett ország milyen mennyiségeket venne, de minden valószínűség szerint tekintélyes kvantumokról lehet itt szó.

Erdély fakeskedelme, hogy fenntarthassa magát, kénytelen a Caps útján a vándor fakeskedők készleteit felvásárolni

Most került nyilvánosságra a fakeskedők és a Caps 30.000 köbméteres szerződése

Arad, november 28.

Több ízben foglalkoztunk azzal az akcióval, amelyet az Erdélyi Fakeskedők Egyesülete indított meg és amelynek célja a vándorfakeskedelem irreális konkurrenciájának a letörése. Erdélyt, az utóbbi időben, valóságos elárasztották az úgynevezett vándorfakeskedők, egyszerű hegyvidéki földművesemberek, akik maguktermelte fával járvák végig a városokat és a nagyobb vidéki centrumokat és, természetesen, sokkal olcsóbb áron helyezik el az árut, mint ahogy azt az ezérfele közteherrel: adókkal és illetékekkel terhelt kereskedők tehetik. Erdély súlyosan érintett fakeskedői hosszú időn keresztül harcoltak ennek a konkurrenciának a letörése érdekében, azonban politikai okok miatt eredményeket nem tudtak elérni, sőt, legutóbb, a most távozott kormány, rendeleti uton, ugyszólván minden kötöttségtől megszabadította a vándorfakeskedelmet és teljesen szabaddá tette a hegyvidéki parasztfakeskedők számára a piacot.

A kormány nem akart és nem tudott segíteni a hegyvidéki lakosságon, segítene pedig kellett valamiképpen és nem akart pronoszírozottan ellenzéki tömegeket szerezni magának a végképpen nyomorba sodródó hegyvidéki tömegekben.

Ezek voltak az előzményei annak az akciónak, amelyet az Erdélyi Fakeskedők Egyesülete azirányban folytatott, hogy békés uton likvidálja ezt a fakeskedők számára egzisztenciális veszedelemet. Így született meg az a terv, hogy a fakeskedők felvásárolják a hegyvidéki lakosság termelvényeit, amelyeket azután maguk hoznak forgalomba. Tragikus helyzet: amikor egy gazdasági réteg kénytelen a mesterséges árdrágításhoz folyamodni, hogy fenntarthassa magát.

A fakeskedők azonban saját erejükkel nem tudták megvalósítani a felvásárlási tervet és így történt azután, hogy a Fakeskedők Egyesülete tárgyalásokat kezdett az Autonóm Erdőpénztárral, a CAPS-sal. A terv szerint a CAPS által felállított depók vásárolnák fel a hegyvidéki lakosság fatermelvényeit, amelyeket azután a fakeskedők megvásárolnának a CAPS-tól rendes engros napi áron. A terv megvalósítására a tárgyalások meg is indultak és elvben a napokban létre is jött a megegyezés, amely most került nyilvánosságra.

A megállapodás szerint az erdélyi fakeskedők kötelezik magukat, hogy fejkvótánként összesen 20 ezer köbméter fűrészárut és faragottfát vásárolnak a CAPS-tól. Huszezer köbméter ugyanis a hegyvidéki termelés átlagos összege. Ugyanezért kötelezik magukat a kereskedők ugyanilyen feltételek mellett arra is, hogy a CAPS hidegszamosi fűrészáru-gyárának 10 ezer köbméternyi fűrésztermését megvásárolják.

Ez a pont úgy került be a megállapodásba, hogy a hidegszamosi CAPS-telep

az utóbbi időkben főképpen a vándorfakeskedőknek adta el a termelését, amit a vándorfakeskedők vagy a saját termései áruikkal együtt adtak el, vagy pedig kizárólag ilyen árukkal jártak be a vidéket. A fakeskedők kikötése az volt, hogy megegyezés esetén a CAPS ezen telepe nem szolgálja ki a jövőben a vándorfakeskedőket, a CAPS pedig ilyen módon akarja biztosítani a telep termelvényeinek elhelyezését. Ezt a tételt egy kvantumban a kolozsvári kereskedők vették át, erre vonatkozó hajlandóságukat már ki is fejezték.

A megállapodásnak többi pontjai részleteiben perfektuálják a fakeskedők és a CAPS, illetve a CAPS felvásárló depói közötti kapcsolat feltételeit.

A megállapodástervezetnek azonban van még egy nagyon érdekes pontja. Eszerint a CAPS, megegyezés esetén, kötelezi magát arra, hogy a kormánytól egy olyanértelmu rendelkezés kiadását kiharja, amely szerint a vándorfakeskedelmet az egész ország területére betiltják. Érdekes és jellemző, hogy

amit Erdély össz-fakeskedői nem tudtak elérni, arranzve a CAPS minden további nélkül kötelezettséget vállalt.

Az Erdélyi Fakeskedők Egyesülete egyébként december tizennegyedikén Aradon közgyűlést tart és ez a közgyűlés szankcionálja majd a CAPS-szal már elvben létrejött megállapodást.

(b. k.)

Hangos gyűlés a csiki munkakamarai-fiók ügyében

(Csikszereda) A csikszeredai kisiparosok, ipari és kereskedelmi alkalmazottak a Csikszeredán felállítandó munkakamarai fiók megszervezése érdekében vasárnap gyűlést tartottak.

A gyűlést Boros elnök nyitotta meg, aki beszédében a fiók létesítésének szükségességét ismertette. Ugyanazt a kérdést fejtegette Lasa kiküldött is. Bíró ipartestületi elnök szintén helyesli az eszmét, de annak az aggályának ad kifejezést, hogy a fiók felállítása következtében a helybeli ipartestület hatásköre társadalmi térre szűrodi össze. Ezért azt javasolja, hogy a fiók a testület kebelében működjen.

Részegh Viktor ipartestületi titkár a Faroga polgármester a következő felszólalók, akik szűn azon a véleményen vannak, hogy a fiókot feltétlenül az ipartestület kebelében kell megszervezni.

Filó Árpád asztalos ekeseredett felszólalásban fejtegette ki, feltétlenül szükség van egy intézményre, ez azonban nem lehet a munkakamara. Felszólalására Boros elnök válaszolt, aki bejelentette, hogy a jövő hónapban összeülő munkakamarai nagygyűlésnek javasolni fogja, hogy a csikszeredai fiókot az itteni ipartestület keretében szervezzék meg, ipari és munkás szakosztályokkal.

A jelenlevők tudomásul vették az elnök bejelentését és ezzel a gyűlés véget ért.

Megalakult a Chautemps-kormány, amely bemutatkozik és azonnal – megbukik

Tardieu nagy beszédet mondott a jobboldali kormányzás feltételeiről,
de elítélte az Ázsiából importált diktatúrát

A tisztán radikális polgári pártokra támaszkodó új kormányznak nem lehet abszolút többsége

Páris, november 28.

A francia kormányválság kibontakozása programszerűen történt. Valóban Lebrun elnök — mint az előzetes kombinációk és jelentések tudták — Herriot-nak ajánlotta fel a kormányelnöki megbízást, aki azonban azt, egészségi állapotára való hivatkozással, visszautasította és így Chautemps következett.

Az eredeti terv az volt, hogy Chautemps, a baloldaliakkal megegyezve, baloldali pártkattellit köt és erre a kartellre támaszkodva indul a hatalom felé. Ez a kartell azonban nem sikerült és így Chautemps a radikálisokkal egyedül maradt.

Még a kormánylista benyújtása előtt való percekben is, tegnap éjszaka tárgyalásokat folytatott az új miniszterelnök a neo-szocialistákkal és a középen álló Flandin csoporttal is, de ezek a tárgyalások is meghiúsultak és így Chautemps kénytelen volt a tiszta radikális kormány listáját az elnöknek bemutatni. Előterjesztése alapján Lebrun elnök az alábbi kormányt nevezte ki:

Miniszterelnök és belügyminiszter: Chautemps, külügy: Paul Boncour, igazságügy: Raynaud, hadügy: Daladier, teniszügy: Sarrau, légügy: Pierre Cot, közoktatásügy: De Monzie szenátor, pénzügy: Bonnet, költségvetésügy: Marchandeux, kereskedelemügy: Laurant, gyarmatügy: Daladier, munkaügy: La Moureaux, közmunkaügy: Paganon, egészségügy és népjólét: Israël, kereskedelmi tengerészeti miniszter: Frot.

Az új kormány kinevezése után Chautemps nyilatkozott és kijelentette, hogy az ő új kormányára nagyon ráillik az a híres mondás, amelyet Foch marsall annak idején a marnei csatára mondott:

— Visszanyomták — mondotta annak idején Foch — a jobbszárnyamat, de visszanyomták a balszárnyamat is, ennek ellenére is folytatam az előrenyomulást!

— Hát én is folytatam... — mondotta gunyosan és nevetve a miniszterelnök, — bár visszautasított a baloldal éppen úgy, mint a jobboldal.

— Befelé az ország pénzügyeinek gyógyulását keresem, kifelé az ország biztonságát akarom megvalósítani és éppen ezért nem nagyon hallom meg azt a kifogást, amely szerint új kormányomnak az is a hibája, hogy nem hozott új személyiségeket. Én akarva nem hoztam új neveket, mert így nem is érzik meg voltaképpen, hogy kormányváltás történt és ennek a permanens kormányválságnak legalább állandósági jellege van — ami legalábbabb a személyeket illeti.

A baloldali és kormánylapok elég szimpatikusan fogadják a Chautemps-kormányt, de maguk sem hallgatják el, hogy a kormány kinevezése nem jelenti a válság megoldását, mert a tiszta radikális pártokra támaszkodó kormányzat a parlament ellenzékével nem tud megbirkózni.

A jobboldali Figaro nagyon érdekes cikket ír ezzel kapcsolatban és megállapítja, hogy csoda volna, ha ez az összetételű kormány a nagy pénzügyi talpraállást meg tudná valósítani, de, sajnos, a modern politika nem hisz a csodákban. Ez a kormány bemutatkozik — mondja a lap — és megbukik. Egy napig él és ha jól a dolgok mélyére nézünk, ezért az egyetlen napért nem is volt érdemes megjelteni.

Nagyon érdekes volt még Tardieu tegnapi beszéde. Ebben a nagy beszédében Tardieu nemcsak a maga, álláspontját szegte le, rántatva azokra az utakra, amelyeket, ha hatalomra jutna, követne, hanem egyben erősen és élesen vádolta a baloldalt is. Elmondotta Tardieu, hogy minden bel és külpolitikai nehézséget Franciaország a baloldallal köszönheti. A kormányzásbar a baloldaliaknak

nem lett volna beleszólásuk, nem mondott volna le Franciaország a jóvátételi követelésekről és nem ismerte volna el ellenségeinek fegyverkezési egyenjoguságát. A baloldal, a maga demokratikus politikájában mindig engedelken és így történhetett meg, hogy a legyőzött ellenségek ma pénzügyi könnyebbségben és politikai, sőt fegyverkezési egyenjoguságban is élhetnek.

Tardieu elmondotta még, hogy ő kemény kézzel és tekintetnélküliséggel venné kezébe az államhatalom vezetésének munkáját, de nem ragadtatná el magát addig, hogy az ázsiai eredetű diktatúrákkal kacérkodjék. Véleménye szerint ez az átvett és tagadhatatlanul ázsiai eredetű diktatúrát megöli Európát és megölné a francia civilizációt is, amelyet feltétlenül meg kell védeni.

Bűnvádi feljelentés Nagyvárad városi tanácsa ellen

Egy elkeseredett hitelező a bíróságtól kér minősítést egy már általánossá váló módszerre

Nagyvárad, november 28.

A nagyváradai Jeney-féle tüzfavállalat igazgatója egészen szokatlan feljelentést adott be Nagyvárad városra, illetve a város képviselő városi tanácsa ellen. Zsarolás és csalás címen tett feljelentést az ügyészségen s feljelentését alaposan és elfogadhatóan okolta meg.

Az elmúlt évben szabályos szerződést kötött a várossal. Ő kötelezte magát, hogy bizonyos mennyiségű tüzfát leszállít a városi hivataloknak, a város pedig kötelezte magát, hogy a szállítás után, illetve az átvétel után fizet. Jeney állította a szerződést, leszállította a fát, pénzt azonban nem kapott akkor sem és később sem. Ellenben kapott a sürgőseire ikeneteket. Először azt kérték tőle ikenet utján, hogy álljon el a beindított pertől, engedje el a kamatokat s akkor fizetnek. Jeney hajlandónak mutatkozott volna erre, mert az ikenet úgy szólt, hogy a városi tanács nagygyűlése után megkapja a pénzt. A nagygyűlés után azonban nem pénzt, hanem újabb ikenetet kapott s ez az ikenet úgy szólt, hogy kifizetik

a fa árát, ha elenged belőle 20 százalékot.

Ezt az újabb ikenetet már nem bírta elviselni Jeney. Kifejtette, hogy neki amugyis elment már minden haszna a késedelmes fizetés miatt. Többet nem hajlandó áldozni, kéri az egész összeget. A kérés azonban ezuttal sem használt, mire elkeseredésében megtette a feljelentést.

A nagyváradai jogászok körében most kíváncsian várják az ügyészség intézkedéseit a feljelentés nyomán. Vajon kit fognak elővenni a különös ügyben? A feljelentést ugyanis a város ellen, helyesebben a városi tanács, tehát egy erkölcsi testület ellen adták be. Ki lesz vajon az, aki a folytonos ikenetekkel „a csalást és zsarolást” elkövette s volt-e ennek az illetőnek felhatalmazása a városi tanácsból, hogy ilyen eszközökkel kísérleje meg a fa árának szokatlan lealkuvását, vagy pedig csak önhatalmulag cselekedett? Kérdés az is, hogy sikerül-e igazolni a vádat, amely nem egy könnyen előállítható valaki ellen irányul, hanem a több személyből álló városi tanács ellen.

Bezárták az egyetemet Budapesten

Budapest, november 28.

A hétfő délelőtti diáktüntetés a főiskolások első szétzavarása után is folytatódott. A diákok másodszor is összegyűltek a Múzeum-köruton valószínűleg csatát vívtak a rendőrséggel. A karhatalom, amely időközben erősítést kapott, újból szétverte a diákságot, miközben egy diák és egy diákleány súlyosan megsebesült.

Hóman Bálint kultuszminiszternél gyors tanácskozás folyt le, amelynek

eredményeképp elrendelték az összes fakultások bezárását bizonytalan időre.

Hir szerint a debreceni egyetemet is bezárják. Későbbi jelentés szerint a szünet december 2-ig tart, de Hóman kijelentette, hogy ha akkor sem látna biztosítottakat a rendet és nyugalmat, úgy az egész félre bezáratja a főiskolákat. Majd hozzátette nyilatkozatához, hogy nem is a diákokat, hanem a közéjük furakodott igazgatókat okolja a zavargásokért.

Párisba megy a pénzügyminiszter Dobrescu marad Bukarest főpolgármestere

Bukarest, november 28.

Beavatott helyről kapott értesülés szerint a kormány elhatározta, hogy Drăianu Dinu pénzügyminiszter rövidesen Párisba utazik. Utja célja: felvenni a közvetlen kapcsolatot a francia kormánnyal és pénzügyi körökkel.

A kormány gazdasági bizottsága délután 5 órakor ülést tartott a pénzügyminiszter lakásán. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy 3 ezer pagon buza kivitele ellenében Csehszlovákia 25 millió lej értékű textilárut hozzon be az országba.

A BUKARESTI FŐPOLGÁRMESTER A KIRÁLYNÁL

Dobrescu Demeter, a szombaton visszahelyezett főpolgármester hétfőn dé-

után audiencián volt az uralkodónál s csak azután vette át újra hivatalát.

Amint ismeretes, a belügyminisztérium tíz nappal ezelőtt felfüggesztette állásából a népszerű főpolgármestert azzal az indoklással, hogy hivatalában szabálytalanságok történtek. A vizsgálat megindult, a közvélemény nyomására azonban a kormány most megbékélt Dobrescuvval. Miután viszont az a hír járta, hogy a napokban más uton távolítják el Dobrescu kijelentette Inculcz belügyminiszternek és az uralkodónak, hogy csak akkor tér vissza a főváros élére, ha tartósan dolgozni hagyják.

Valószínű ezek után, hogy mégis marad főpolgármesternek, bár a nemzeti-parasztpárt vezetőembere.

A kormány cáfolja, hogy szovjetdelegáció érkezett Bukarestbe

Bukarest, november 28.

Kisenevi jelentés szerint Pan Halippa volt besszarábiai miniszter kijelentette, hogy tudomása szerint máris

szovjetdelegáció érkezett Bukarestbe, hogy tárgyaljon a szovjet-román diplomáciai viszony felbontásáról.

Kormánykörökből határozottan megcáfolták ezt a híresztelést.

Az ujaradi polgármester, ha szükséges, erőszakot is hajlandó alkalmazni

Arad, november 28

Hétfőn délelőtt új polgármester került a város élére, Botioc Elek polgármesterné megjelent Ursu János dr. ügyvéd, aki különben régebben a nemzeti-parasztpárt rezsim alpolgármestere volt, jelenleg azonban liberális és bejelentette Botiocnak, hogy a belügyminisztérium rendelete értelmében átveszi a város vezetését. Botioc kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged, mire Ursu dr. visszafelelt, hogy ő kész erőszakot is alkalmazni. Ezután Botioc átadta hivatalát és a város kocsijáratát átvett az épületből.

Alpolgármester Constantinescu Sándor aradi gimnáziumi tanár lett.

Már megint anarchista- szindikalista forradalom készült Spanyolországban

Madrid, november 28.

Hueska városban az anarchisták és szindikalisták forradalmi készülődéseit leplezték le.

Ma kellett volna a forradalomnak kitörnie, de a karhatalom az utolsó percben az előkészületeket leszerelte és a felraktározott fegyvereket és robbantó anyagokat elkobozta.

Általában az volt a forradalmárok célja, hogy elvágják a táviró- és telefonvonalakat és Huelka városából felvonulva, forradalomba rántsák az egész országot.

Az általános felkelésre a jelt az adta volna, hogy felgyújtják a nagy petroleum raktárakat.

A fantasztikus hírt még nem erősítették meg.

Magyar miniszterek bécsi látogatása

Budapest, november 28

Gömbös Gyula miniszterelnök és Kállay miniszter ma reggel Bécsbe utaztak. Tegnap még az a hír volt elterjedve, hogy velük utazik Keresztes-Fischer miniszter is de ez a terv az utolsó pillanatban meghiúsult és Keresztes-Fischer elutazott Somogy megyébe vadászni.

Gömbös és Kállay — a hivatalos jelentések szerint — kereskedelmi tárgyalásokra kezdenek Ausztriában, mert az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés január elsején lejár és azt mindkét állam új feltételekkel meg akarja újítani.

Gömbös határozott kívánságára Bécsben nem lesz hivatalos fogadtatás és mindössze a délutáni órákban az érkezett magyar politikusok tiszteletére Dollfuss uzsonnát. A két magyar politikus ezután elutazik Würzburgba, ahová holnap Dollfuss kancellár is követi magyar vendégeit.

Leváltották a marosvásárhelyi rendőrprefektust is

Marosvásárhely, november 28.

Belügyminiszteri távirat Suciu János dr.-t aki öt éven át rendőrkész volt a székesfővárosnak, központi szolgálatra rendelt be s utódjául Cariadi rendőrprefektust helyezte vissza, aki a régebbi liberális kormány idején sok esztendőn keresztül állott a marosvásárhelyi rendőrség élén. Suciu dr.-t azért váltották le, mert az orsz. kapcsolatok tartott fenn a nemzeti-parasztpárttal.

SPORT

Nehéz győzelmek a magyar bajnokságban

Budapest, november 28.

A magyar profibajnokság vasárnapi mérkőzésein általában a favoritok győztek, de „verejtékesen.” Eltekintve Újpest eredményétől, amelyért ugyancsak meg kellett küzdenie — csupa egygólos győzelmek voltak.

Újpest—Kispest 4:1 (3:0). Az előző napok esőzéseitől felázott, nehéz pálya nagy feladat elé állította a csapatokat. Jellemző azonban mindkét csapat felkészültségére és lelkesedésére, hogy még ezen a nehéz pályán is az utolsó percig igen erős iramban küzdöttek. A gólok a következőképp estek: a 20-ik percben Tamás kiszókteti Ávart, akinek erős lövéseből megszületik az első újpesti gól. A 36-ik percben a fürge P. Szabó kettőre emeli a gólok számát. A 44-ik percben János kiugrasztja P. Szabót, aki belövi a harmadikat is. A második félidő 10-ik percében a lelkesen küzdő Kispest eléri vigaszgólját Szabó II. révén, majd a 30-ik percben Tamás felpályáról elindulva, kicselez három védőjátékost és berugja a mérkőzés utolsó gólját.

Ferencváros—Phöbus 4:3 (2:1). A magyar bajnokság vezető csapata csak nehezen nyert. A második félidő 35-ik percéig vezetett a Phöbus és már-már úgy látszott, hogy győztesként hagyja el a pályát. Ekkor azonban a Fradi „rákapcsol” és lelkes küzdelemmel megfordította a meccs sorsát. Az első félidő 15-ik percében Sárosi megszerzi a vezetőgólját, amit azonban a Phöbusból Titkos II.

nemsokára kiegyenlített. A 41-ik percben Toldi gólja újból vezetéshez juttatja a Fradit. A második félidő 11-ik percében azonban Sztrigán egyenlített, sőt pár perc múlva ugyanő megismétli gólját. 3:2 a Phöbus javára. A nézőtérén óriási izgalom, a Fradi-drukkerek már megelégednének egy döntetlennel is, amikor a Ferencváros csatársora nekilendül és a 35-ik percben Takács egyenlített, majd a 40-ik percben Toldi belövi a győzelmet jelentő gólt.

Debrecen—Bocskai—Attila 2:1 (1:1). A 16-ik percben a kitűnő Markos gólt lő, amit a 25-ik percben Buzássy egyenlített. Majd a második félidő 4-ik percében Vince megszerzi a győztes gólt.

Hungária—Szeged FC 3:2 (2:1). A mérkőzés a második félidőben botrányba fullt. A játékosok összeharcoltak s a bíró be akarta szüntetni a játékot a közönség heves tüntetése miatt. Csak hosszas rábeszélés után volt hajlandó végigvezetni a meccset.

A 14-ik percben Dudás megszerzi a Hungária vezetőgólját. A 39-ik percben Cseh 20 méterről lőtt bombával kettőre emeli a gólok számát. A 42-ik percben Gerle a kifutó Újvári mellett 2:1-re javít. A második félidő 7-ik percében Turay góloz. Ezután következik Kiss és Somogyi kiállításai és ennek kapcsán a botrány. Végül Kalmár II. belövi Szeged második gólját.

Kaposvár—Somogy—Nemzeti 3:2.
Budai 11—III. Ker. FC 3:3 (3:1).

Országos labdarugó-eredmények

KOLOZSVAR: A nemzeti bajnokság 53. fordulójának egyetlen hátralevő mérkőzését vasárnap Kolozsváron játszották le. Az Univerzitatea 2:1 (2:0) arányban legyőzte a bukaresti CFR-t. Az egyetemi csapat az első félidő erős tempójával nyerte a mérkőzést. Sipi a 19-ik percben berugta a vezető gólt, majd a 40-ik percben Ploesteanu kettőre emeli a gólok számát. A második félidőben a bukaresti vasutascsapat „erősít” és a 34-ik percben Barbu szepít az eredményen.

BUKAREST: Macabi—Glória (Bazargie) 5:1 (3:1). Román kupamérkőzés. Góllövők Fried, Blumer, Fried, Constantinescu és Monica (Macabi) és Petrov (Glória).

Sportul Studentesc—Turda 0:0.

Olympia—Belvedere 4:3 (3:1).

NAGYVARAD: NAC—Törökves 1:1 (0:0). Az örök nagyváradi derbi nagy izgalom közepette, eldöntetlenül végződött. Góllövő a NAC-ból Bodola, a Törökvesből Szabó.

A vasárnapra kitűzött NAC—Ripensia barátságos mérkőzés, amelyet Nagyváradon kellett volna lejátszani, a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt.

BRASSÓ: Olympia—Viktória 3:1 (1:1). Góllövők az Olympiából Honigberger, Renner és

Zeides, a Viktóriából Alexi. Fair, szép mérkőzés.

Astra—BMTE 2:1 (0:0). A mérkőzést durvaságok és botrányok csúfították el. Az Astra gólképesebb csatársorával győzött. Góllövők Popovici és Andrea, illetve a munkáscsapatból Ferenczy.

Glória—Ivria 1:0 (0:0). Góllövő: Jonescu. Az Ivria az utolsó percben nem tudott kihasználni egy 11-est.

Zernesti SC—Cercetasi 7:1. II. oszt. bajnoki.

Gloria komb.—Brasovia komb. 5:4 (5:1) Barátságos.

Külföldi eredmények

AZ OSZTRÁK BAJNOKSÁG MÉRKŐZÉSEI

Bécs, november 28.

Admira—Austria kombinált—AIK (Stockholm) 3:0. Mint emlékeztet, szerdán Budapesten a Ferencváros—Hungária kombinált csak 4:3 arányban tudta legyőzni a jóképes svéd csapatot. Az osztrákok tehát szebb eredményt értek el.

Rapid—II. liga kombináltja 8:1.

Sportklub—Hakoah 2:1.

Wacker—Libertas 2:1.

Donau—Favorit Sportklub 2:1.

Az osztrák „csodacsapat”, amely skót-angol, holland turára megy és első mérkőzését Angliában Glasgowban játszta, vasárnap elindult utjára. Az osztrák-angol erőpróba elé óriási érdeklődéssel tekintenek világszerte.

Belgium—Dánia eldöntetlen.

Brüsszelben vasárnap találkozott Belgium és Dánia válogatott labdarugó csapata. A mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlen maradt. Az első félidőben Dánia vezetett 2:1-re.

Sport hírek

ROMANIA ELMARAD A PÁRISI PING-PONG VERSENYRŐL

Bukaresti jelentés szerint az ötös román csapat nem mehet a párisi asztalitenisz világbajnoki versenyre. A szövetség pénzügyi állapota miatt elmaradt. A dolog nagy megütközést keltett, különösen azokban a kerületekben, ahonnan játékosok voltak kijelölve a párisi utra. Az egyesületek és kerületek költsegekbe verték magukat, hogy Bukarestbe küldjék versenyzőiket, ahol egy héttel ezelőtt az országos válogató versenyt lebonyolították. Elvégre már akkor számot kellett volna vetni a szövetségnek, hogy tudja-e kiküldeni az embereket, vagy nem. A csapatban különben tudvalevőleg csupa erdélyi foglalt volna helyet s így az erdélyi sportkörökben a legnagyobb a megütközés a kellemetlen meglepetés miatt.

A párisi asztali-tenisz világbajnokság végleges programját már összeállították. December 1-én ejtik meg a sorsolást, december 2-án a résztvevők gyűlése és ugyanazon a napon meg is kezdődnek a játékok. December 2, 3, 4 és 5-én csapatbajnoki verseny, 6-án pihenő nap, 7-én pedig megkezdődnek az egyéni bajnokságok, amelyek 10-ikén befejeződnek.

A szabadstílusú birkózás Európa bajnoksága.

Párisi jelentés szerint a tegnapi megtartott szabadstílusú birkózóversenyben, amely az Európa-bajnokságot folyt, a magyar birkózók több díjat hoztak el. Papp László dr. a kishétsúlyban lett első helyezett, Tóth Ferenc a nehézsúlyban lett Európa-bajnok, Zombory Ödön pedig a lég-súlyban került első helyre.

MEZEI FUTÓVERSENY

Vasárnap zajlott le Bukarestben az országos mezei futóbajnokság. Egyéni győztes Manea bukaresti futó. Második Dinu. A brassói Láhni harmadik lett. A csapathelyezésben első a Vi. forul Dacia 28 ponttal, utánuk következnek: Stadiul Roman 29 pont, IAR (Brassó) 51 pont, Granicsarok 70 pont, CFR 71 pont, Glória 89 pont.

A NEMZETI BAJNOKSÁGOKAT

a bukaresti futballszövetség, tekintettel a jövő tavasz tulszult programjára és a nemzetközi mérkőzésekre, már december 3-án meg akarja kezdeni. Ekkor a Muresul játszana az Unirea-Tricolorral, december 10-én pedig a Brasovia-menne Bukarestbe a CFR-el mérkőzni. Karácsonykor is bajnoki mérkőzések lennének. A szezon előretolására való tekintettel a február 1-én esedékes játékosátigazolások már december 1-én érvényesek lesznek.

De ha a bukaresti vezetőköröknek elhatározott szándéka is már decemberben megkezdni a szezont, a dolog mégis megváltozhat több egyesület ellenállása folytán, akik még nem rendelkeznek komplett csapatokkal, vagy más okból találják sérelmesnek a határozatot. A napokban valószínűleg eldőlt, hogy a tiltakozó egyesületek akciója sikerrel jár-e.

TURISZTIKA ÉS TELISPORT CSIKBAN

A BTE csiki csoportja vasárnap tisztújító közgyűlést tartott. Vámszer Géza elnöki megnyitójában ismertette az egyesület eddigi gazdasági működését, az egyesületes menedékház építését, az utasutató táblák felállítását, ásatásokat, stb. Majd Tarsay Sándor korelnök elnökletével megválasztották az új tisztikart. Elnökké 3 évre ismét Vámszer Gézát választották, mint arra a legérdemesebbet. Pénztárnok Durr Gyula kereskedő, jegyző Szeivát László, titkár ifj. Mayer János. A választmány tagja lett dr. Pál Gábor képviselő is. Majd szóba került az egyesület jövőbeli széleskörű programja. A turisták idegenforgalmát akarnak teremteni Csikban s a telisportokat meg akarják kedveltetni a falusi székelyekkel is. Csikszentgyörgyön, Csikszépvízen, Csikmadfalván és Gyimesbükkön sibemutató és propaganda kirándulások lesznek, a siversenyt pedig, si-teával egybekötve, januárban Csiksomlyón rendezik meg. A Suta-erdőben sisáncot és melegedőt építtetnek az agilis turisták.

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ár 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Népszinművek műkedvelői előadásokra

Csermely: Borsos pogácsa	Lei 30
Csermely: Egy barázda, egy csók	36
Peczely: Ködmönke	40
Ngulasz: Károlykának csizma kék	51
Jós Ferenc: Ha férfi vagy, légy férfi	48
Fallinus: Nani	60
Illyésné: Gyűrűs Zsido	60
Illyésné: Nánai bíró lánya	66
Illyésné: Minden jó, ha a vége jó	85
Illyésné: Bokros uram	75
Illyésné: Ne játszd a csókkal	75
R. Papp: Bandi gulyás	72
R. Papp: Birtok	95
Sándor P.: Hiba van a kréta körül	

A felsoroltakon kívül is igen nagy választék van

Portó 10 lei. — Az összeg előzetes beutalással ellenében szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Jóhangu rövid zongora bérbeadó. Cim 13772. szám alatt brassói kiadóban.

NŐI KABÁTOK

ujra kaphatók a

„Postăvărie”

ROSENBERG cégnél

Brassó, Virágsor 17.
(Hirsch-utca sarok)

Veszek használt varrógépet, bármilyen állapotban. Megunt pafefonlemezeit becserelem. Comercia, Brassó, Tehénpiac.

Eladó szívógázmotor, 65 HP. Üzemben megtekinthető. Ford személyautó, Typ. 1928—29., 4 uj gummival, új akkumulátor, új hűtő, ujonnan lakkozva. Ár 30.000. — 46.000 km.-ert ment. 13731

Finom, préselt széna eladó. Előnyös árak, kitűnő minőség. Szucher Abraham, Ditrău, jud. Ciuc. 13725

Allást keres

Gyermektelen, fiatal nős kádár kerestetik. Írásbeli ajánlatok Ecetgyár, Gheorgheni küldendők. 13773

Allást nyer

Perfekt magyar gyorsirónő és gépirónő azonnal felvétetik a Br. L. kiadóhivatalában. Csak kellő gyakorlattal rendelkező, perfekt munkaerők jelentkezzenek. 13764

Szakmában jártas, perfekt kiszolgálókat azonnalra felvesz M. József kötött- és férfidivatruház, Brassó, Kapu-utca 25. 13771

Lakás

Központban 3 szobás modern lakást keresek azonnalra. Cim 13724. szám alatt a brassói kiadóban.

Furnirronköket:

Diót, vadcsereznyet, topolya, jávort, hárs, kőris és tölgyet vásárol állandóan.

L. Fischmann Brad, Iosif Vulcan 15

FIGYELEM! Ki vannak bocsátva az

olaszle'eki kórház-sorsjegyek 1215 drb. sorsjegy nyer. Huzás 1934 febr. 10. Főnyeremény 100.000 Lei. — Mindenki próbálja meg szerencséjét. — Aki e sorsjegyekből vásárol, saját érdeke mellett, szent ügyet szolgál. Egy sorsjegy ára csak 25 lei.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajnos: Lap- és Könyvkiadó Rt., Braşov—Brassó.